

**ΚΕΙΜΕΝΟ
ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

ΜΑΡΤΙΟΣ 2017

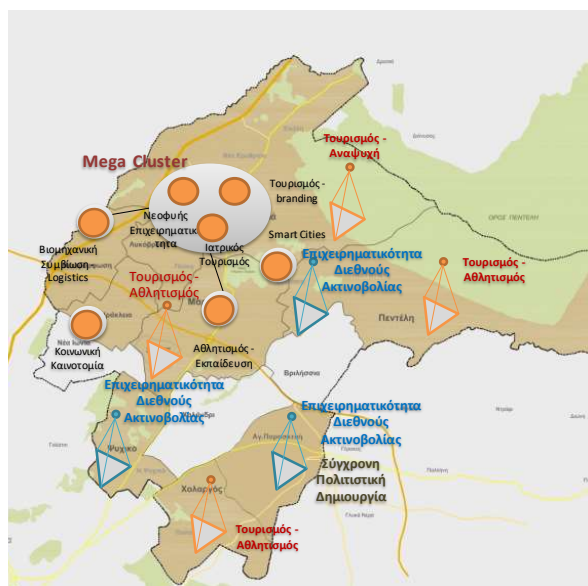
**ΣΧΕΔΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
(ΣΒΑΑ) της Π.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
για την συγκρότηση του
«Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού και
Αναπτυξιακού Πυρήνα»
της Περιφέρειας Αττικής**

ΣΧΕΔΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (ΣΒΑΑ)

**της Π.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
για την συγκρότηση του
«Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού και
Αναπτυξιακού Πυρήνα» της Αττικής**

**με αξιοποίηση του «εργαλείου» της
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΧΩΡΙΚΗΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (Ο.Χ.Ε.)
στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 - 2020**

**ΚΕΙΜΕΝΟ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
«ΑΝΟΙΧΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ»**

Μάρτιος 2017

“Εταιρική Σχέση Βόρειου Τομέα Αθηνών”

“North Athens Partnership”

**ΔΗΜΟΙ – ΕΤΑΙΡΟΙ
Π.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ**

<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ</p>	 <p align="center">ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ</p>
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ</p>	 <p align="center">Δήμος Αμαρουσίου</p>
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ</p>	
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ</p>	
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ</p>	
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ</p>	 <p align="center">Δήμος Μεταμόρφωσης</p>
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ</p>	 <p align="center">ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ</p>
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ</p>	
<p align="center">ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ</p>	

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή.....	1
2. Τυπολογία των «Επιλέξιμων Περιοχών Παρέμβασης» στο πλαίσιο του «Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης» 2014-2020 στην Περιφέρεια Αττικής	5
3. Η Περιφερειακή Ενότητα του Βόρειου Τομέα Αθηνών ως «Πόλος Ανάπτυξης» στο πλαίσιο του ΡΣΑ 2021	7
4. Αναπτυξιακά και Διαρθρωτικά Χαρακτηριστικά της Περιφερειακής Ενότητας του Βόρειου Τομέα Αθηνών - Η «Περιοχή Παρέμβασης» της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.....	13
5. Περιεχόμενο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών	20
6. Τεκμηρίωση της Διάρθρωσης της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών σε Ευρύτερες «Αστικές Λειτουργικές Ενότητες»	29
7. Στρατηγικοί Στόχοι και προτεινόμενη Διάρθρωση της Αρχιτεκτονικής της ΟΧΕ στο Βόρειο Τομέα με τη μορφή «ιεραρχημένων» Τοπικών Δικτύων / «Πολύ-Πολική» Τοπική Ανάπτυξη)	37
8. Δυνητικές Χρηματοδοτικές Πηγές της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών .	40
9. Σύστημα Διοίκησης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών	43
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κωδικοποίηση Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ΕΣΠΑ 2014-2020 ...	46

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Διάρθρωση Πληθυσμού της Προτεινόμενης Περιοχής Παρέμβασης ..	19
Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών στο πλαίσιο της Στρατηγικής Β.Α.Α. – Προωθητικές Δραστηριότητες Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού και Αναπτυξιακού Πυρήνα / Πόλου (ΜΕΑΠ Αττικής)	24
Πίνακας 3: Κωδικοποίηση των Ευρύτερων «Αστικών Λειτουργικών Ενοτήτων» του Βόρειου Τομέα Αθηνών	32
Πίνακας 4: Χαρακτηριστικά και Κύριες Στρατηγικές Επιλογές των ΑΛ.Ε. της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών	34
Πίνακας 5: Ενδεικτικές Πηγές Χρηματοδότησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ.....	41

Περιεχόμενα Χαρτών

Χάρτης 1: Η Χωροταξική Οργάνωση και οι Αναπτυξιακοί Πόλοι στο ΡΣΑ 2021 – Η «θέση» της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών.....	10
Χάρτης 2: Χωροταξική Οργάνωση της Περιφέρειας Αττικής – Αναπτυξιακοί Πόλοι και Άξονες (Επ.Πα. ΠΕΠ Αττικής, Οκτ 2016).....	11
Χάρτης 3: Ενδεικτική Αποτύπωση της Χωρικής Στρατηγικής ΒΑΑ στην Περιφέρεια Αττικής (Επ.Πα. ΠΕΠ Αττικής, Οκτ 2016, ίδια επεξεργασία)	12
Χάρτης 4: Η Π.Ε. Βόρειου Τομέα και η «Περιοχή Παρέμβασης» της ΟΧΕ Βόρειου Τομέα (Διοικητική Διάρθρωση και Δημοτικές Ενότητες).....	18
Χάρτης 5: Ώριμοι και Δυναμικοί Πόλοι Ανάπτυξης στο Βόρειο Τομέα Αθηνών – Η διαμόρφωση του «Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού Πυρήνα».....	26
Χάρτης 6: Η «εμβέλεια» της ανάπτυξης μεγάλης κλίμακας επενδύσεων και υποδομών ως ικανή συνθήκη της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών με ακτίνα 3 χιλιομέτρων από τους «κύριους» πόλους (ΠΕΠ Αττικής 2014-2020, Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης Τύπος Β).....	27
Χάρτης 7: Η «Στρατηγική» της Πολύ-Λειτουργικής Αναπτυξιακής Δυναμικής του Βόρειου Τομέα Αθηνών	28
Χάρτης 8: Απεικόνιση των ευρύτερων «Αστικών Λειτουργικών Ενοτήτων» των παρεμβάσεων της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών	33

Χάρτης 9: Ενδεικτική Παρέμβαση Αστικής Αναζωογόνησης: Άποψη της διαδρομής πεζών και ποδηλάτων με τη μελλοντική προέκταση της στο Δήμο Αμαρουσίου .. 39

Περιεχόμενα Σχημάτων

Σχήμα 1: Διαχρονική εξέλιξη της ΑΠΑ στην Περιφέρεια Αττικής 2001-2013 κατά Περιφερειακή Ενότητα 17

Σχήμα 2: Διαλειτουργικότητα και Διαβάθμιση των «Πόλων Ανάπτυξης» στην Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών – Η προσέγγιση της «Πολύ-Πολικής» Τοπικής Ανάπτυξης 25

Σχήμα 3: Μεθοδολογική Προσέγγιση της Δυναμικής και του «πολλαπλού» ρόλου των «Συνεργατικών Μηχανισμών» (Clusters) στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών 25

Σχήμα 4: Το «Σύστημα Διακυβέρνησης» της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών .. 45

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ
ΤΗΣ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
με αξιοποίηση του «εργαλείου» της Ο.Χ.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**

1. Εισαγωγή

Το παρόν αποτελεί το κείμενο διαβούλευσης επί της προτεινόμενης «**Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης**» (ΣΒΑΑ) της Περιφερειακής Ενότητας (Π.Ε.) του Βόρειου Τομέα Αθηνών, με αξιοποίηση του «εργαλείου» της **Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (Ο.Χ.Ε.)**, που προβλέπεται στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014 – 2020 και εξειδικεύεται στο πλαίσιο του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020 (Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης).

Η «**ανοιχτή διαβούλευση**» εντάσσεται στη διαδικασία προετοιμασίας και υποβολής Σχεδίου «**Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης**» σύμφωνα με τους όρους, τις προϋποθέσεις, τις κατευθύνσεις και το χρονοδιάγραμμα της Πρόσκλησης ΑΤΤ050 της ΕΥΔ του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020, καθώς και τον «**Οδηγό Εφαρμογής**» που την συνοδεύει (βλ. σχετικά <http://www.pepattikis.gr/all/prosklisi-att050>, καθώς και στις ιστοσελίδες των Δήμων-Εταίρων της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών).

Οι στόχοι, το περιεχόμενο, οι διαδικασίες και το οργανωτικό πλαίσιο της διαβούλευσης περιγράφονται στην σχετική **Ανοιχτή Πρόσκληση** των Δημάρχων των Δήμων-Εταίρων της «**Εταιρικής Σχέσης**» του Βόρειου Τομέα Αθηνών.

Ειδικότερα, οι Δήμοι(με *αλφαβητική σειρά*) Αγίας Παρασκευής, Αμαρουσίου, Ηρακλείου, Κηφισίας, Λυκόβρυσης-Πεύκης, Μεταμόρφωσης, Παπάγου-Χολαργού, Πεντέλης και Φιλοθέης-Ψυχικού της Περιφερειακής Ενότητας του Βόρειου Τομέα Αθηνών, λαμβάνοντας υπόψη:

- τις υπάρχουσες ήδη συνεργασίες και συνέργιες με στόχο την αντιμετώπιση κοινών προβλημάτων και λειτουργιών¹,
- την προώθηση κοινών προτάσεων για το μέλλον της περιοχής, καθώς και
- την αρχική (εσωτερική) διαβούλευση για τη δημιουργία μιας κοινής αναπτυξιακής αντίληψης σε διαδημοτικό επίπεδο,

προχώρησαν στην κοινή πρωτοβουλία για τη συγκρότηση «**Εταιρικής Σχέσης**» προκειμένου να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες και ευκαιρίες ανάπτυξης στο Βόρειο Τομέα Αθηνών,

- αφενός μέσω των διαθέσιμων «εργαλείων» χωρικής ανάπτυξης που προβλέπονται στο ΕΣΠΑ 2014-2020 και,

¹ Ενδεικτικά, Εθνικό Διαδημοτικό Δίκτυο Υγιών Πόλεων - Προαγωγής Υγείας, Σύνδεσμος για τη Βιώσιμη ανάπτυξη των Πόλεων, ΣΠΑΥ, διευρωπαϊκές συνεργασίες, αξιοποίηση του ΤΕΒΑ κ.λπ.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

- αφετέρου, μέσω των χρηματοδοτικών εργαλείων του ΕΣΠΑ, αλλά και τους σχετικούς μηχανισμούς ανταγωνιστικών ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, με στόχευση σε ευρύτερες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες.

Η «**Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης**» (ΣΒΑΑ) με εφαρμογή στην **Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών** συμβάλλει στην ανάδειξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων που απορρέουν από τη «μητροπολιτικότητα» της Αττικής.

Η Στρατηγική ΒΑΑ στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών στο πλαίσιο της **ανάδειξης της ειδικής αναπτυξιακής της δυναμικής** της περιοχής, αλλά και της Αττικής γενικότερα, θα στηριχθεί σε ένα μίγμα Στρατηγικών Επιλογών με το ακόλουθο περιεχόμενο:

- στην «**εξωγενή**» **ανάπτυξη**, που προωθείται μέσω της προσέλκυσης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων διεθνούς ακτινοβολίας με έμφαση στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες,
- στην «**ενδογενή**» **ανάπτυξη**, που εφαρμόζεται μέσω της ανάδειξης, κινητοποίησης και μόχλευσης των ενδογενών δυναμικών τοπικών πλεονεκτημάτων.

Η έμφαση της ΒΑΑ στην εξωγενή ανάπτυξη συνδυάζεται με σύγχρονες και ανοιχτές μεθόδους συμμετοχής, διοίκησης και προώθησης του αναπτυξιακού εγχειρήματος. Η εξωγενής ανάπτυξη συμβάλλει στην ανάπτυξη του «**Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού και Αναπτυξιακού Πυρήνα**» (ΜΕΑΠ) της Αττικής. Ο «προτεινόμενος» ΜΕΑΠ (που σημειωτέον υπάρχει σε «ορατή», αλλά ταυτόχρονα και σε «λανθάνουσα μορφή» σε ορισμένες διαστάσεις της σύνθεσης και της λειτουργίας του), συνδυάζεται και συμπληρώνεται με λειτουργίες εκπαίδευσης, επιχειρηματικότητας, πολιτισμού, τουρισμού, ναυτιλιακών δραστηριοτήτων κ.λπ. που αναπτύσσονται σε άλλες περιοχές της Αττικής.

Η ενδογενής ανάπτυξη στο πλαίσιο της ΒΑΑ, στο Βόρειο Τομέα Αθηνών αξιοποιεί τις **Τοπικές Αναπτυξιακές Πρωτοβουλίες** οι οποίες εκφράζονται με συστηματικό τρόπο μέσω των «**Κοινωνικών και Επαγγελματικών / Θεματικών συνεργατικών μηχανισμών**» (Social Active Clusters - SACs).

Η **Εταιρική Σχέση της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα (North Athens Partnership)** διακρίνεται –μεταξύ άλλων- από καινοφανή μεθοδολογία «**θεματικών cluster**» με την συμμετοχή κοινωνικών και επαγγελματικών εταίρων. Τα «θεματικά cluster» σε συνέργια με τις δυνάμεις της αγοράς και τους νέους, αποτελούν την ικανή συνθήκη για τη «γέννηση» επιχειρηματικών ιδεών, μόχλευση επενδύσεων, νέων επιχειρηματικών cluster κ.λπ.

Τα «**θεματικά cluster**» πρακτικά αξιοποιούν την μέθοδο «Intel Cities CoP» και αποτελούν «**υποδειγματικούς**» **εικονικούς οργανισμούς** οι οποίοι αξιοποιούνται στο πλαίσιο της ΒΑΑ/ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα για τις ανάγκες της διαβούλευσης, της διάδοσης της ηλεκτρονικής δημοκρατίας, της δημιουργικής επικοινωνίας και της ανταλλαγής γόνιμων ιδεών, καθώς και της διαχείρισης των αναγκών μάθησης και βελτίωσης των γνωσιακών απαιτήσεων των διαβουλευομένων πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και των ίδιων των επιχειρήσεων στο δύσκολο εγχείρημα της συγκρότησης ενός μεγάλου αναπτυξιακού εγχειρήματος με συγκεκριμένο χωρικό υπόβαθρο και με έμφαση στην καινοτομία, την εξωστρέφεια και την επιχειρηματικότητα.

Σημειώνεται ότι στο Βόρειο Τομέα Αθηνών συγκροτείται επίσης **Διαδημοτική «Κοινωνική Συμμαχία**» με έμφαση στην κοινωνική ένταξη των ευπαθών ομάδων και την αξιοποίηση της κοινωνικής καινοτομίας.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η «**Εταιρική Σχέση**» υποστηρίζεται από ένα «Σύστημα Εταιρικής Διακυβέρνησης» με καινοτόμα χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων εργαλεία **δικτύωσης (networking)** και «**συνεργατικών μηχανισμών**» (**clustering**).

Τα ζητήματα που πραγματεύεται η παρούσα ανοιχτή διαβούλευση έχουν ως ακολούθως:

- απόψεις, προτάσεις, σχόλια επί του παρόντος κειμένου στρατηγικής, ιδίως ως προς τα αναπτυξιακά και διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της Περιφερειακής Ενότητας του Βόρειου Τομέα, τα οποία περιγράφεται στις Ενότητες 3 και 4 του παρόντος κειμένου,
- απόψεις, προτάσεις, σχόλια επί του παρόντος κειμένου στρατηγικής, ιδίως ως προς την στόχευση της Αναπτυξιακής Στρατηγικής Παρέμβασης, η οποία περιγράφεται στην Ενότητα 5 του παρόντος κειμένου,
- απόψεις, προτάσεις, σχόλια επί του παρόντος κειμένου στρατηγικής, ιδίως ως προς τη διάρθρωση της Περιοχής Παρέμβασης σε «Αστικές Λειτουργικές Ενότητες» (Α.Λ.Ε.) όπως αυτές αναλύονται στην Ενότητα 6 του παρόντος κειμένου, καθώς και, ως προς τις ενδεικτικές κατηγορίες παρεμβάσεων για κάθε «τύπο» Α.Λ.Ε., όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 4 της ίδιας Ενότητας του παρόντος κειμένου,
- τεκμηριωμένες προτάσεις για το περιεχόμενο της στρατηγικής και της διάρθρωσης των Στρατηγικών Στόχων της Αναπτυξιακής Στρατηγικής Παρέμβασης,
- τεκμηριωμένες προτάσεις για την «αρχιτεκτονική», το περιεχόμενο της στρατηγικής και της διάρθρωσης των στρατηγικών στόχων, όπως αυτές αναλύονται στην Ενότητα 7 του παρόντος κειμένου,
- απόψεις, προτάσεις, σχόλια επί του παρόντος κειμένου στρατηγικής, ιδίως ως προς το προτεινόμενο «Σύστημα Διοίκησης και Εταιρικής Διακυβέρνησης» της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών και, ως προς τα προτεινόμενα «κύτταρα» των Επιχειρηματικών και Κοινωνικών Συνεργατικών Μηχανισμών, τα οποία περιγράφονται στις Ενότητες 5 και 9 του παρόντος κειμένου,
- διακριτές και στοχευμένες προτάσεις συγκεκριμένων δράσεων ή εμβληματικών έργων μείζονος κλίμακας με υπερ-τοπική διάσταση και με αμιγώς δημόσια χρηματοδότηση,
- διακριτές και στοχευμένες προτάσεις δυνητικών επενδυτικών έργων με προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων ή εμβληματικών έργων μείζονος κλίμακας με υπερ-τοπική διάσταση και με ιδιωτική(συγ)χρηματοδότηση,
- πρόταση συμμετοχής του Φορέα στους προτεινόμενους «Κοινωνικούς Συνεργατικούς Μηχανισμούς (Social Clusters)», οι οποίοι θα αποτελέσουν μόνιμο μηχανισμό διαβούλευσης και θα ενσωματωθούν στη «Διακυβέρνηση» της ΒΑΑ/ΟΧΕ, όπως περιγράφεται στην Ενότητα 9 του παρόντος κειμένου.

Το παρόν κείμενο διαβούλευσης διαρθρώνεται σε αντίστοιχες Ενότητες, ως εξής:

- Ενότητα 1^η: Εισαγωγή
- Ενότητα 2^η: Τυπολογία Επιλέξιμων Περιοχών Παρέμβασης στο πλαίσιο του «Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης» 2014-2020 στην Περιφέρεια Αττικής.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

- Ενότητα 3^η: Η Περιφερειακή Ενότητα του Βόρειου Τομέα Αθηνών ως «Πόλος Ανάπτυξης» στο πλαίσιο του ΡΣΑ 2021.
- Ενότητα 4^η: Αναπτυξιακά και Διαρθρωτικά Χαρακτηριστικά της Περιφερειακής Ενότητας του Βόρειου Τομέα Αθηνών - Η «Περιοχή Παρέμβασης» της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης.
- Ενότητα 5^η : Περιεχόμενο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών.
- Ενότητα 6^η: Τεκμηρίωση της διάρθρωσης της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών σε «Αστικές Λειτουργικές Ενότητες».
- Ενότητα 7^η: Ενδεικτική αποτύπωση της Αρχιτεκτονικής της ΟΧΕ στο Βόρειο Τομέα με τη μορφή «ιεραρχημένων» Τοπικών Δικτύων / «Πολύ-Πολική» Τοπική Ανάπτυξη)
- Ενότητα 8^η: Δυνητικές πηγές χρηματοδότησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών (κατά Άξονα Προτεραιότητας της ΟΧΕ και ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ 2014-2020 σε συνάρτηση με αντίστοιχες «Επενδυτικές Προτεραιότητες» (Ε.Π.). Για διευκόλυνση του αναγνώστη και συμμετέχοντος στη διαβούλευση, στο Παράρτημα του παρόντος παρουσιάζονται όλες οι Επενδυτικές Προτεραιότητες του ΕΣΠΑ 2014-2020 για τα Ταμεία ΕΤΠΑ, ΕΚΤ και ταμείο Συνοχής.
- Ενότητα 9^η: Σύστημα Διοίκησης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών

2. Τυπολογία των «Επιλέξιμων Περιοχών Παρέμβασης» στο πλαίσιο του «Προτύπου Χωρικής Ανάπτυξης» 2014-2020 στην Περιφέρεια Αττικής

Στο ΠΕΠ Αττικής 2014-2020 έχει προβλεφθεί συγκεκριμένο **Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης**, κατά στην προγραμματική και χρηματοδοτική συγκρότηση του οποίου λαμβάνονται υπόψη οι Επενδυτικές Προτεραιότητες ανά Διαρθρωτικό Ταμείο (ΕΤΠΑ-ΕΚΤ) του Προγράμματος, αξιοποιούνται τα διαθέσιμα «χωρικά εργαλεία» της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, με στόχο την μόχλευση πόρων και τη διασφάλιση συνεργιών ανάμεσα στα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), ενώ ταυτόχρονα επιδιώκεται η διασφάλιση της «διακυβέρνησης» και συνεργασίας των εμπλεκόμενων «επιπέδων» της Διοίκησης και της Αυτοδιοίκησης.

Ειδικότερα στο ΠΕΠ Αττικής 2014-2020:

- υιοθετείται χωρική προσέγγιση που επικεντρώνεται στη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη μέσω της εφαρμογής του εργαλείου της Ολοκληρωμένης Χωρικής Επένδυσης (ΟΧΕ),
- προβλέπεται ρητά η υποχρέωση σύνταξης επιχειρησιακού σχεδίου και στους δύο τύπους περιοχών που προτείνονται από τους υποψηφίους Φορείς και τις Εταιρικές Σχέσεις και,
- ζητείται η τεκμηρίωση της συμβολής των δράσεων στους δείκτες αποτελεσμάτων και εκρών του ΠΕΠ που θα πρέπει να αποτελέσει και το κύριο κριτήριο βαθμολόγησης των υποβαλλόμενων σχεδίων ΟΧΕ.

Όσον αφορά στο **αστικό περιβάλλον**, προβλέπονται ειδικά για την Αττική πρόσθετοι πόροι (**ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ - Τομέας Περιβάλλοντος**) που αφορούν σε ολοκληρωμένες και στοχευμένες παρεμβάσεις αστικής αναζωογόνησης στους Άξονες Προτεραιότητας 10 και 14 και με χρηματοδότηση τόσο από το **ΕΤΠΑ** όσο και από το **Ταμείο Συνοχής**.

Στο ΠΕΠ Αττικής «προκρίνονται» δύο **«τύποι»** επιλέξιμων περιοχών παρέμβασης (Α, Β), ως εξής:

Τύπος Α: Η πρώτη κατηγορία επιλέξιμης περιοχής εφαρμογής ΟΧΕ στην Αττική αφορά σε υποβαθμισμένες περιοχές που αντιμετωπίζουν συνδυαστικά τις ακόλουθες προκλήσεις:

- δημογραφικές (πληθυσμιακή αποδυνάμωση, γήρανση),
- οικονομικές (μείωση οικονομικής δραστηριότητας),
- περιβαλλοντικές (έλλειψη ελεύθερων χώρων, χώρων πρασίνου, πεζοδρόμων, ποδηλατοδρόμων, συγκέντρωση άδειων κτιρίων) κλιματικές (κτιριακό απόθεμα χαμηλής ενεργειακής αποδοτικότητας),
- κοινωνικές (συγκέντρωση ευαίσθητων και ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων, έλλειψη κοινωνικών υποδομών, εγκληματικότητα).

Απαραίτητη προϋπόθεση εφαρμογής σε αυτό τον «τύπο» επιλέξιμης περιοχής είναι η ύπαρξη Σχεδίου Ολοκληρωμένης Αστικής Παρέμβασης (ΣΟΑΠ) ή ισοδύναμα σχέδια στρατηγικού σχεδιασμού, κατά την κείμενη ελληνική νομοθεσία.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Στην κατηγορία αυτή, προτεραιότητα έχουν ΣΟΑΠ ή ισοδύναμα σχέδια στρατηγικού σχεδιασμού, που ενσωματώνουν την προώθηση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (καθαρές αστικές μεταφορές), εξυπηρετούν και συμβάλλουν στην ενίσχυση της ελκυστικότητας του Μητροπολιτικού κέντρου της Αθήνας. Σύμφωνα με το κείμενο του ΠΕΠ Αττικής, η συνδυαστική ύπαρξη των ανωτέρω αποτελεί βασικό κριτήριο επιλεξιμότητας.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων σε αυτή την κατηγορία «επιλέξιμων περιοχών» θα γίνει με εκχώρηση αρμοδιοτήτων στην οικεία αστική αρχή (Δήμος ή Ομάδα Δήμων) με τη συνδυαστική εφαρμογή των άρθρων 123 παρ. 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 1303/2013 και 7 παρ.4 και 5 του Κανονισμού (ΕΕ) 1301/2013 σε Δήμο ή συνεργαζόμενους Δήμους που συγκεντρώνουν πληθυσμό άνω των 250.000 κατοίκων.

Τύπος Β: Η δεύτερη κατηγορία επιλέξιμης περιοχής εφαρμογής ΟΧΕ στην Αττική αφορά σε περιοχές που παρουσιάζουν ειδική αναπτυξιακή δυναμική λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων που έχουν σαφώς προσδιορισθεί ως πόλοι ανάπτυξης και εξυπηρετούν τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ).

Παράγοντες που εξετάζονται συνδυαστικά για την συγκεκριμένη κατηγορία είναι:

- ο χαρακτηρισμός τους ως **πόλων ανάπτυξης** στο ΡΣ Αθήνας (ΡΣΑ) και η πραγματοποίηση στην ευρύτερη περιοχή παρέμβασης (σε απόσταση που δεν υπερβαίνει τα 3 χιλιόμετρα) μεγάλης κλίμακας επενδύσεων υποδομών που δημιουργούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων,
- η αύξηση της προστιθέμενης αξίας των υφιστάμενων υποδομών, η μείωση της ανεργίας, καθώς και ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος της Αττικής.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων στη δεύτερη κατηγορία «επιλέξιμων περιοχών» προβλέπεται να γίνει με εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε «Ενδιάμεσο Φορέα» (στον οποίο δυνητικά μπορούν να συμμετέχουν πλείονες του ενός Δήμου, ή αναπτυξιακές συμπράξεις Δήμων, Οργανισμοί και επιχειρήσεις που έχουν την αρμοδιότητα χάραξης και άσκησης χωρικής πολιτικής/τομεακών παρεμβάσεων), με τη συνδυαστική εφαρμογή των προαναφερθέντων άρθρων και Κανονισμών.

3. Η Περιφερειακή Ενότητα του Βόρειου Τομέα Αθηνών ως «Πόλος Ανάπτυξης» στο πλαίσιο του ΡΣΑ 2021

Το «**Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας-Αττικής**» (ΡΣΑ) είναι το σύνολο των στόχων, των κατευθύνσεων πολιτικής, των προτεραιοτήτων, των μέτρων και των προγραμμάτων που προβλέπονται από το νόμο αυτό ως αναγκαίων για τη χωροταξική, πολεοδομική και οικιστική οργάνωση της Περιφέρειας Αττικής και την προστασία του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης. Το ΡΣΑ ισχύει και εφαρμόζεται στο πλαίσιο του Νόμου 4277/2014 (ΦΕΚ Α'/1-8-2014).

Πεδίο εφαρμογής του ΡΣΑ είναι το σύνολο της Περιφέρειας Αττικής, όπως αυτή ορίζεται με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 3852/2010 (Α' 90), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, καθώς και η νήσος Μακρόνησος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Στο ΡΣΑ διατυπώνονται οι στρατηγικές επιλογές για την ολοκληρωμένη και βιώσιμη ανάπτυξη της Περιφέρειας Αττικής στο πλαίσιο της εθνικής οικονομικής, κοινωνικής και χωροταξικής πολιτικής. Περιλαμβάνει κατευθύνσεις και ρυθμίσεις που ενισχύουν και συμπληρώνουν τον εθνικό αναπτυξιακό προγραμματισμό για την Αττική και οι οποίες αφορούν στον προσδιορισμό του ρόλου της Περιφέρειας στο εθνικό επίπεδο και στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο.

Μεθοδολογικά, ο χώρος της Αττικής συγκροτείται σε επιμέρους «χωρικές ενότητες», άξονες και πόλους ανάπτυξης, οι οποίοι διαμορφώνουν τις «περιοχές-κλειδιά», οι οποίες αναλαμβάνουν δομικό ρόλο στη διάρθρωση του χώρου, όπου εστιάζονται οι δράσεις και τα μέσα για την υλοποίηση των στόχων του ΡΣΑ, στο πλαίσιο της σύνθεσης των τομεακών πολιτικών στο χώρο. Οι «χωρικές ενότητες» της Περιφέρειας Αττικής στο πλαίσιο του ΡΣΑ έχουν ως εξής:

- Χωρική Ενότητα Αθήνας - Πειραιά
- Χωρική Ενότητα Ανατολικής Αττικής
- Χωρική Ενότητα Δυτικής Αττικής
- Χωρική Ενότητα Νησιωτικής Αττικής

Το δίκτυο των **Αναπτυξιακών Πόλων** της Περιφέρειας Αττικής διαρθρώνεται ως εξής:

A. Πόλοι Διεθνούς και Εθνικής Εμβέλειας, με την εξής επιμέρους διάρθρωση:

1. Πόλος Αθήνας – Πειραιά, στον οποίο περιλαμβάνονται:
  - το Μητροπολιτικό Κέντρο της Αθήνας και το Μητροπολιτικό Κέντρο του Πειραιά,
  - η περιοχή Επιβατικού / Εμπορευματικού Λιμένος Πειραιά,
  - ο Ελαιώνας,
  - οι αστικές λεωφόροι Συγγρού, Πειραιώς, Ιερά Οδός,
2. Ο Πόλος Θαλάσσιου Μετώπου: Φαληρικός Όρμος έως το Ελληνικό,
3. Ο Ερευνητικός - Εκπαιδευτικός Πόλος Ζωγράφου - Αγ. Παρασκευής (Πανεπιστημιακά Συγκροτήματα, Ερευνητικά Κέντρα, Νοσοκομεία).

B. Το Δίκτυο Πόλων Διαπεριφερειακής Εμβέλειας, με την εξής επιμέρους διάρθρωση:

1. Ο Πόλος του «Βόρειου Λεκανοπεδίου», στον οποίο περιλαμβάνονται:

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

- το Μαρούσι
  - η Νέα Ιωνία
  - οι υποδοχείς επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Μεταμόρφωσης -Κηφισιάς
2. Ο Πόλος του «Θριασίου Πεδίου» στον οποίο περιλαμβάνονται:
- η Πόλη της Ελευσίνας
  - οι υποδοχείς επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του Θριασίου

Η Χωρική Ενότητα Αθήνας – Πειραιά διαρθρώνεται στις Χωρικές Υποενότητες Κεντρικής Αθήνας, Βόρειας Αθήνας, Νότιας Αθήνας, Δυτικής Αθήνας και Πειραιά. Ειδικότερα, η **Χωρική Υποενότητα Βόρειας Αθήνας (Χ.Υ.Β.Α.)** περιλαμβάνει τους Δήμους Πεντέλης, Κηφισιάς, Μεταμόρφωσης, Πεύκης - Λυκόβρυσης, Αμαρουσίου, Ψυχικού - Φιλοθέης, Χολαργού - Παπάγου, Νέας Ιωνίας, Ηρακλείου, Βριλησίων, Αγ. Παρασκευής και Χαλανδρίου.

Η κατά το ΡΣΑ “Χωρική Υποενότητα Βόρειας Αθήνας” ταυτίζεται με την Περιφερειακή Ενότητα (Π.Ε.) του Βόρειου Τομέα Αθηνών(βλ. Χάρτη 1).

Η **Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών** εντάσσεται στο «Δίκτυο Πόλων Διαπεριφερειακής Εμβέλειας» της Αττικής, αναφερόμενος ρητά ως «**Πόλος Βόρειου Λεκανοπεδίου**», στον οποίο –σύμφωνα με το ΡΣΑ- περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι Δήμοι:

- Μαρούσι
- Νέα Ιωνία
- Υποδοχείς επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Μεταμόρφωσης – Κηφισιάς

Τέλος, τα **Κέντρα / Περιοχές Εξισορρόπησης και Συνοχής** είναι τα αστικά κέντρα και οι περιοχές που στο πλαίσιο του ΡΣΑ επιδιώκεται να αποτελέσουν τις κινητήριες δυνάμεις για τη διάχυση στην περιοχή εμβλείας τους των ωφελειών από τη νέα διάρθρωση και από την κατανομή των πόρων και κινήτρων. Σε αυτά περιλαμβάνονται:

- Οι υποβαθμισμένες περιοχές των κέντρων Αθήνας και Πειραιά.
- Τα Διαδημοτικά Κέντρα Ευρείας Ακτινοβολίας του ιεραρχημένου οικιστικού δικτύου (που στην περίπτωση του Βόρειου Τομέα είναι το Μαρούσι, η Κηφισιά και η Νέα Ιωνία).
- Τα Δημοτικά Κέντρα των περιοχών που παρουσιάζουν σχετική υστέρηση ως προς τις υποδομές και εξυπηρετήσεις ή υποβάθμιση του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος ή/και των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών.

Συμπερασματικά:

Οι Δήμοι-Εταίροι της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών περιλαμβάνουν στην «περιοχή» παρέμβασης» της αντίστοιχης ΒΑΑ/ΟΧΕ **συνδυασμό Πόλων Διεθνούς και Εθνικής Εμβέλειας και του Δικτύου Πόλων Διαπεριφερειακής Εμβέλειας:**

- μέρος του Ερευνητικού - εκπαιδευτικού Πόλου Ζωγράφου - Αγ. Παρασκευής, με χαρακτηριστική την ύπαρξη ερευνητικών κέντρων, Νοσοκομείων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
- τον Πόλο Διαπεριφερειακής Εμβέλειας Μεταμόρφωσης-Κηφισιάς-Αμαρουσίου.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

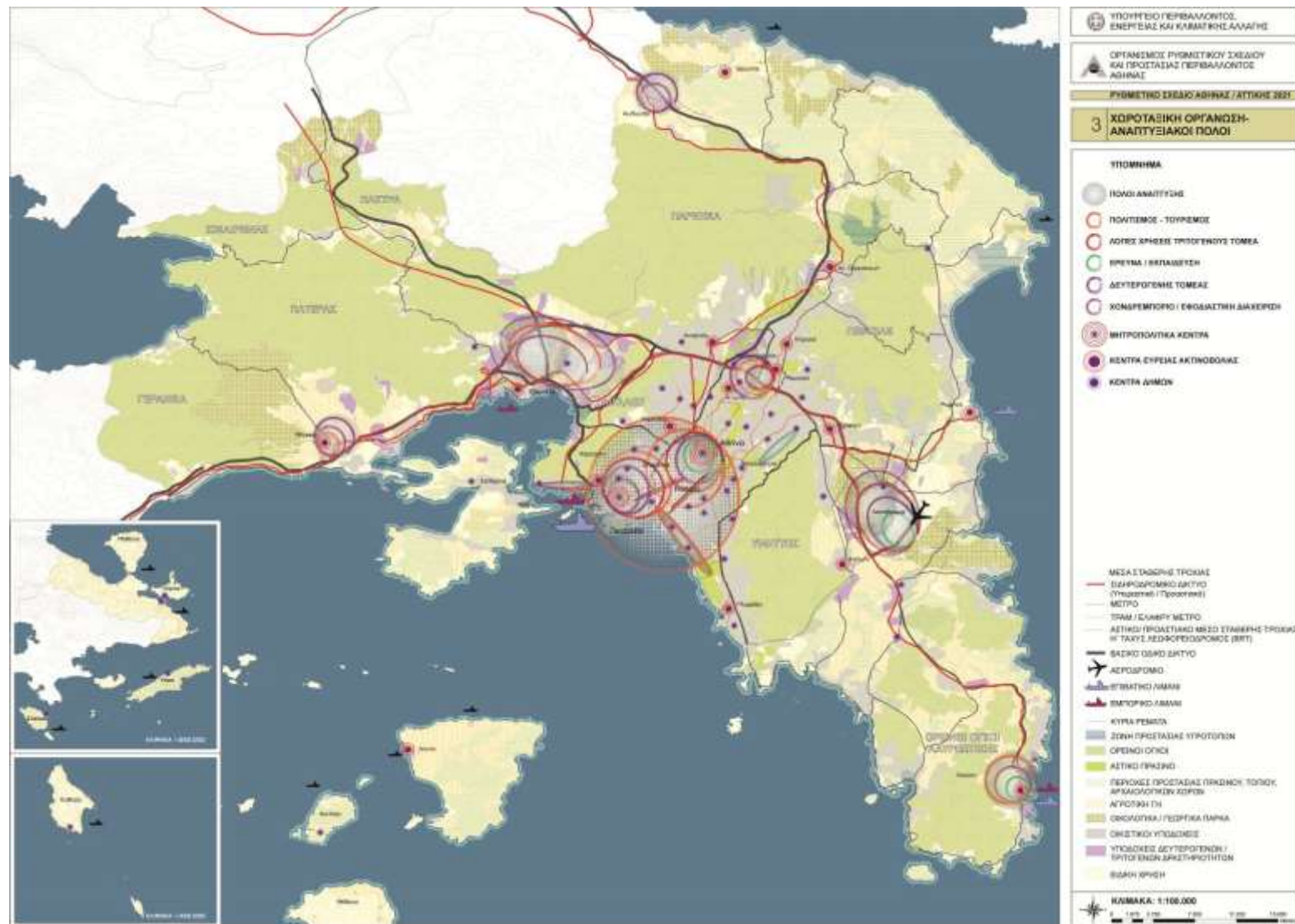
Η παραπάνω «διάρθρωση» σε «**Πόλους**» και σε «**Κέντρα / Περιοχές Εξισορρόπησης και Συνοχής**» θα αξιοποιηθούν στο πλαίσιο της μεθοδολογίας συγκρότησης των «**Αστικών Λειτουργικών Περιοχών**» (**Α.Λ.Ε.**), στις οποίες θα εφαρμοσθούν οι παρεμβάσεις της ΟΧΕ της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών.

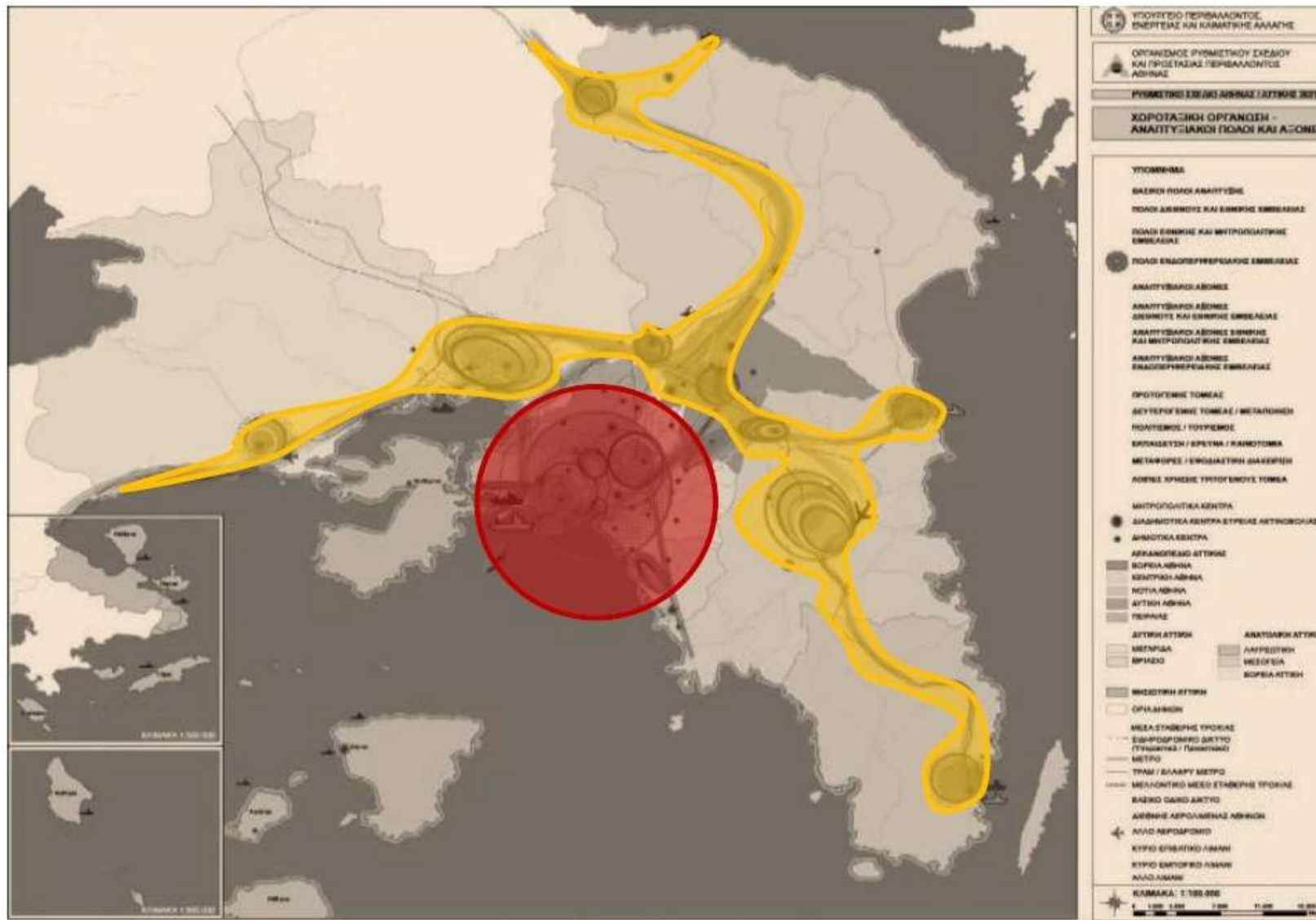
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Χάρτης 1: Η Χωροταξική Οργάνωση και οι Αναπτυξιακοί Πόλοι στο ΡΣΑ 2021 – Η «θέση» της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών

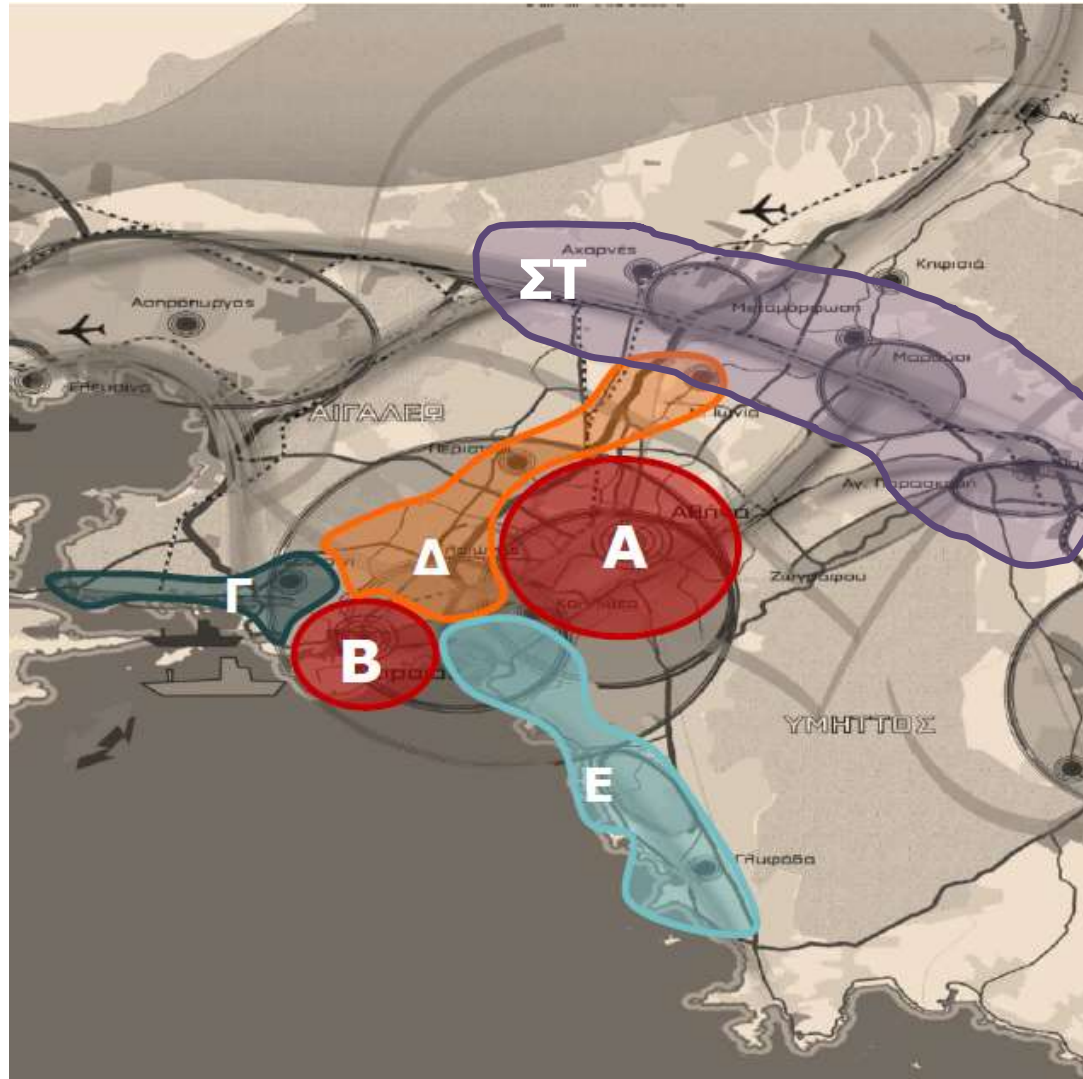
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Χάρτης 2: Χωροταξική Οργάνωση της Περιφέρειας Αττικής – Αναπτυξιακοί Πόλοι και Άξονες (Επ.Πα. ΠΕΠ Αττικής, Οκτ 2016)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Χάρτης 3: Ενδεικτική Αποτύπωση της Χωρικής Στρατηγικής ΒΑΑ στην Περιφέρεια Αττικής (Επ.Πα. ΠΕΠ Αττικής, Οκτ 2016, ίδια επεξεργασία)

4. Αναπτυξιακά και Διαρθρωτικά Χαρακτηριστικά της Περιφερειακής Ενότητας του Βόρειου Τομέα Αθηνών - Η «Περιοχή Παρέμβασης» της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης

Η παρούσα Ενότητα αποτελεί επιτελική περίληψη της μέχρι σήμερα ανάλυσης και αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης των Δήμων-Εταίρων της Π.Ε. Βόρειου Τομέα (Π.Ε.Β.Τ.) Αθηνών και της αντίστοιχης ανάλυσης SWOT, ζητήματα που θα συμπληρώνονται και επικαιροποιούνται ανάλογα με τη ροή πληροφοριών από τις αρμόδιες Υπηρεσίες των Δήμων-Εταίρων. Η παρούσα επιτελική περίληψη εστιάζει θεματικά στις Επενδυτικές Προτεραιότητες που ενεργοποιούνται στο πλαίσιο του προτύπου χωρικής ανάπτυξης του ΠΕΠ Αττικής.

Η **Περιφερειακή Ενότητα Βόρειου Τομέα Αθηνών (Π.Ε.Β.Τ.)** αποτελεί χαρακτηριστική περιοχή συγκέντρωσης σημαντικού όγκου πληθυσμού, οικονομικών δραστηριοτήτων και μητροπολιτικών λειτουργιών στην Αττική, με ευρύτερες λειτουργίες και επιπτώσεις σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Επιπρόσθετα, η Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών συμβάλλει στην **«μητροπολιτικότητα»** της Αττικής, με την συγκέντρωση και εγκατάσταση εξωστρεφών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, την επιλογή της «έδρας» πολυεθνικών επιχειρήσεων και την εξειδίκευση σε μεταφορικές / αποθηκευτικές, πολιτιστικές, αθλητικές και ιατρικού περιεχομένου λειτουργίες και δραστηριότητες. Από μία πρώτη καταγραφή των Επιχειρήσεων αυτής της κατηγορίας, προκύπτει ότι στο Βόρειο τομέα είναι εγκατεστημένες πάνω από 8.000 Επιχειρήσεις με δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται από υψηλή προστιθέμενη αξία, από παραγωγή, χρήση και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, αλλά και από εξωστρεφείς δραστηριότητες².

Ο Βόρειος Τομέας Αθηνών στο σύνολό του έχει έκταση 138,78 τ.χλμ και πληθυσμό 592.490 κατοίκους (ΕΛΣΤΑΤ, αναθ. Αύγουστος 2014), σχέση που αναδεικνύει πυκνότητα 4.269,3 κατοίκων ανά τ.χλμ.

Η Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών διαμορφώνεται διοικητικά από ένα σύμπλεγμα δώδεκα Δήμων οι οποίες εκτείνονται στο βορειοανατολικό τμήμα του λεκανοπεδίου Αττικής, το οποίο περικλείεται από την Πάρνηθα, το Πεντελικό, τον Υμηττό και τα Τουρκοβούνια. Η Πάρνηθα και ο Υμηττός αποτελούν πόλους αναψυχής, ενώ στο εσωτερικό της Π.Ε. χωροθετούνται προστατευόμενα πάρκα, ένα από τα οποία συνδυάζει ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες (Πάρκο Συγγρού – ΙΓΕ).

Οι αστικές λειτουργίες της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών ποικίλλουν από την αμιγή κατοικία, σε λειτουργίες προηγμένης επιχειρηματικότητας (με έμφαση στην προσέλκυση διεθνοποιημένων επιχειρήσεων, εγκατάστασης καινοτόμων συνεργατικών μηχανισμών, δραστηριοτήτων υγείας, εκπαίδευσης κ.λπ.), σε αθλητικές εκδηλώσεις διεθνούς ακτινοβολίας, μέχρι και στην φιλοξενία και εγκατάσταση παραγωγικών λειτουργιών και συνοδευτικών προς αυτές δραστηριοτήτων μεταφοράς, αποθήκευσης κ.λπ.

Οι σημαντικές ιδιωτικές υποδομές Υγείας, συνδυάζονται με αντίστοιχης δυναμικότητας και σημασίας δημόσιες υποδομές υγείας (ΚΑΤ, Γενικό Ογκολογικό Νοσοκομείο «Οι Άγιοι Ανάργυροι», Σισμανόγλειο, Παιδών Πεντέλης κ.λπ.). Εμβληματικό χαρακτήρα προσδίδουν στην Π.Ε.Β.Τ. Αθηνών η ΕΡΤ Α.Ε., το ΕΚΕΦΕ

²Σε αυτές δεν περιλαμβάνονται επιχειρήσεις επισιτισμού, εμπορικές επιχειρήσεις λιανικής και ατομικές επιχειρήσεις κάθε είδους.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

“Δημόκριτος” και διεθνώς αναγνωρισμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα, ιδιωτικού ή ημι-ιδιωτικού χαρακτήρα.

Το ΕΚΕΦΕ “Δημόκριτος” αποτελεί το μεγαλύτερο, πολυκλαδικό ερευνητικό κέντρο της χώρας, με σημαντικές ερευνητικές, τεχνολογικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες στους τομείς : Υγεία, Βιολογία & Βιοτεχνολογία, Νέα Υλικά, Μικροηλεκτρονική & Νανοτεχνολογία, Περιβάλλον, Ενέργεια & Βιώσιμη Ανάπτυξη, Πληροφορική & Τηλεπικοινωνίες, Πυρηνική Φυσική & Φυσική Στοιχειωδών Σωματιδίων, Πυρηνική Τεχνολογία & Ακτινοπροστασία, Πολιτιστική Κληρονομιά (<http://www.demokritos.gr>).

Η Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών χαρακτηρίζεται από ένα διευρυμένο οδικό δακτύλιο που εκτείνεται από την Εθνική Οδό Αθηνών-Λαμίας στα δυτικά, την επαρχιακή οδό Διονύσου βόρεια, τη Λεωφόρο Μαραθώνος και την Περιφερειακή Υμηττού στα ανατολικά και την Περιφερειακή των Τουρκοβουνίων νότια. Η Π.Ε. τέμνεται κάθετα από τη Λεωφόρο Κηφισίας και οριζόντια από την Αττική Οδό. Τη διαλειτουργικότητα του οδικού δακτυλίου συμπληρώνουν οι Λεωφόροι Μεσογείων και Πεντέλης. Λοιποί σημαντικοί οδικοί άξονες είναι μεταξύ άλλων η Λεωφόρος Κύμης, η Λεωφόρος Ηρακλείου, η Σπύρου Λούη, η Πεντέλης-Δημοκρατίας (Μελίσσια), η Περιφερειακή Υμηττού, η Λεωφόρος Δουκίσσης Πλακεντίας, η προέκταση της οποίας μέσω του Χαλανδρίου (Παλαιολόγου και Παπανικολή) και της Φιλοθέης (Καποδιστρίου) «συναντά» τις Λεωφόρους Βείκου και Κύμης.

Σημαντικοί κυκλοφοριακοί φόρτοι σημειώνονται σε δευτερεύουσες αρτηρίες, ιδίως μέσω της Αγίας Παρασκευής, των Μελισσίων, της Κηφισιάς και της Ερυθραίας με κατεύθυνση από την Ανατολική Αττική προς την Εθνική οδό και αντίστροφα.

Οι συγκοινωνιακές συνδέσεις του Βόρειου Τομέα Αθηνών υποστηρίζονται από τη Γραμμή του Ηλεκτρικού (Γραμμή 2 του Μετρό της Αθήνας), από τη Γραμμή 1, ιδίως κατά την επαφή τους με την οδό Μεσογείων. Η Γραμμή 2 (ΗΣΑΠ) διέρχεται από το Βόρειο Τομέα Αθηνών και διακλαδώνεται με τον Προαστιακό Σιδηρόδρομο. Η Κηφισιά, αποτελώντας τερματικό σταθμό της γραμμής του ηλεκτρικού, αναδεικνύεται σαν «κόμβος» υπερτοπικής σημασίας της ευρύτερης περιοχής των λοιπών βόρειων περιοχών της Περιφέρειας Αττικής.

Εκτός από τους ορεινούς όγκους που οριοθετούν την Π.Ε.Β.Τ., η περιοχή παρέμβασης χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη δύο μεγάλων ρεμάτων τα οποία ξεκινούν από την Πεντέλη, και διασχίζουν από βόρεια με νότια και νοτιοδυτική κατεύθυνση τους Δήμους-Εταίρους. Το πρώτο είναι το ρέμα Αμαρουσίου (Κοκκιναρά) στα βόρεια και το δεύτερο είναι το ρέμα Πεντέλης – Χαλανδρίου στα ανατολικά, το οποίο αποτελεί και το φυσικό ανατολικό όριο του Δήμου Αμαρουσίου με το Δήμο Χαλανδρίου. Στα εν λόγω ρέματα, καταλήγουν αρκετά άλλα μικρότερα ρέματα που διαπερνούν την Π.Ε.Β.Τ. Πέρα από την ουσιαστική λειτουργία τους ως τελικός αποδέκτης των όμβριων απορροών των Δήμων που διασχίζουν, τα συγκεκριμένα ρέματα δημιουργούν ιδιαίτερες συνθήκες στις ζώνες διέλευσής τους, οι οποίες αφορούν τόσο τις ευνοϊκές περιβαλλοντικές συνθήκες (πράσινο, ελεύθεροι χώροι) αλλά και σημαντικές ιδιαιτερότητες στα ζητήματα σχεδιασμού αντίστοιχων υποδομών.

Το ρέμα Αμαρουσίου, από τις εκβολές του στον Ποδονίφτη μέχρι το πλέον ανάντη άκρο του έχει συνολικό μήκος πλέον των 9,5 χλμ. Το μεγαλύτερο τμήμα του ρέματος (7,5 χλμ) διασχίζει το Δήμο Αμαρουσίου, (χωρίζοντάς τον ουσιαστικά στα δύο), ενώ το ανάντη τμήμα του βρίσκεται περίπου στα όρια των Δήμων Κηφισιάς και Μελισσίων.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Στα χωρικά όρια του Δήμου Αμαρουσίου, το μεγαλύτερο τμήμα του ρέματος διέρχεται από τις οικιστικές περιοχές Νέα Φιλοθέη, Άγιος Θωμάς, Εργατικές Κατοικίες, Σωρός, Καρπαθιώτικα, Στούντιο Άλφα, Ανάβρυτα, Νέα Λέσβος, του δήμου Αμαρουσίου ενώ τα ανάντη τμήματα της λεκάνης διέρχονται από τις οικιστικές περιοχές Άνω Κηφισιά και Μελίσσια, που σχεδόν όλες έχουν εγκεκριμένο σχέδιο πόλεως και βρίσκεται σε επαφή με το χώρο των Ολυμπιακών Εγκαταστάσεων.

Τμήμα του ρέματος Πεντέλης – Χαλανδρίου, διέρχεται από το ανατολικό όριο του Δήμου Αμαρουσίου αποτελώντας μάλιστα και το φυσικό του όριο με τους όμορους Δήμους Βριλησίων και Πεντέλης.

Το ρέμα Χαλανδρίου αποτελεί το σημαντικότερο παραποτάμιο οικοσύστημα των Δήμων από τους οποίους διέρχεται και ένα από τα ελάχιστα εναπομείναντα της Αττικής. Το ρέμα έχει χαρακτηριστεί ως ιδιαίτερου περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος με την 9173/1642/ 23-3- 1993 Υπουργική Απόφαση. Επίσης τμήμα του ρέματος έχει χαρακτηριστεί προστατευόμενο τοπίο και έχουν οριοθετηθεί ζώνες προστασίας με το ΠΔ/9-8-95. Συγκεκριμένα σύμφωνα με το ΠΔ/9-8-95 (ΦΕΚ-659/Δ/6-9-95) «περί χαρακτηρισμού του χειμαρρικού ρέματος Πεντέλης-Χαλανδρίου, ως προστατευόμενου τοπίου, καθορισμός των ορίων και ζωνών προστασίας αυτού, επιβολή όρων, απαγορεύσεων και περιορισμών εντός αυτών», κατά μήκος του ρέματος καθορίζονται δύο ζώνες – περιοχές.

Στη Π.Ε.Β.Τ. υπάρχουν επίσης σημαντικά δημόσια και δημοτικά κτήματα (Άλσος Συγγρού, Κτήμα Καρέλλα, Κτήμα Μιμικοπούλου, Κτήμα Ιππικού Ομίλου κ.λπ.), ακίνητα που ανήκουν σε ιδρύματα, καθώς και ιδιωτικές εκτάσεις και κτιριακά συγκροτήματα που έχουν προηγούμενες παραγωγικές και επιχειρηματικές χρήσεις. Το «απόθεμα» αυτό θα αξιοποιηθεί στοχευμένα στο πλαίσιο της Ο.Χ.Ε.

Από την προηγούμενη συνοπτική προσέγγιση και από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, οι περιοχές της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών παρουσιάζουν **ειδική αναπτυξιακή δυναμική** λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων οι οποίες προσδιορίζονται ρητά ως πόλοι ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα εξυπηρετούν τους στόχους της **Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ)**.

Η «**περιοχή παρέμβασης**» της επιχειρούμενης **Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (Β.Α.Α.)** προσδιορίζεται στο Βόρειο Τομέα και, κατ'αρχήν, στους Δήμους (με αλφαβητική σειρά) Αγίας Παρασκευής, Αμαρουσίου, Ηρακλείου, Κηφισίας, Λυκόβρυσης-Πεύκης, Μεταμόρφωσης, Παπάγου-Χολαργού, Πεντέλης και Φιλοθέης-Ψυχικού.

Οι συγκεκριμένοι Δήμοι συγκροτούν μία «ομοιογενή» περιοχή με κοινά δυναμικά χαρακτηριστικά, αλληλοσυμπληρούμενες λειτουργίες και με σημαντικό πληθυσμό της τάξης των 420.423 κατοίκων, που αποτελεί το 71% του συνολικού πληθυσμού της Π.Ε.Β.Τ. Στον Χάρτη 4 απεικονίζεται η «περιοχή παρέμβασης» της Β.Α.Α. του Βόρειου Τομέα σε επίπεδο Δήμων και Δημοτικών Ενοτήτων.

Η μητροπολιτικότητα του Βόρειου Τομέα καταδεικνύεται και από τη διαχρονική συμπεριφορά της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) σε επίπεδο Αττικής. Στο **Σχήμα 1** φαίνονται οι μεταβολές της ΑΠΑ κατά Τομέα (Π.Ε.) για την περίοδο 2001-2013. Φαίνεται χαρακτηριστικά η σταθερή ανοδική τάση του Βόρειου Τομέα έναντι όλων των υπολοίπων³, τάση η οποία στην ουσία στηρίζει την Περιφερειακή

³Η Ανατολική Αττική έχει αυξητική τάση, αλλά υπολείπεται σημαντικά της συμβολής του Βόρειου Τομέα, ενώ ο Κεντρικός Τομέας εμφανίζει διακυμάνσεις

Οικονομία.

Εν κατακλείδι, η Π.Ε. του Βόρειου Τομέα εμφανίζει χαρακτηριστικά **«μητροπολιτικής εξειδίκευσης»** σε επιχειρηματικές λειτουργίες, σε δραστηριότητες ΤΠΕ και τηλεπικοινωνιών, πολιτισμού, αθλητισμού τουρισμού (δραστηριότητες MICE) και ειδικού τουρισμού (ιατρικός, υγείας)⁴, καλλιέργειας / προαγωγής της καινοτομίας και δυνατότητες σημαντικών συνεργιών, με κοινό παρονομαστή την καινοτομία και την εξωστρέφεια.

Η στρατηγική ανάπτυξης του τουρισμού στην Π.Ε.Β.Τ., η οποία αποτελεί κρίσιμη παράμετρο και στο πρότυπο χωρικής ανάπτυξης της Περιφέρειας, όπως προδιαγράφεται στο ΠΕΠ Αττικής, θα συμπεριλάβει πέντε υπο-τομείς (ή τμήματα της τουριστικής αγοράς):

- Τον Επιχειρηματικό Τουρισμό (business Travels) που ως τμήμα της τουριστικής αγοράς εμφανίζει αφορά στο 14% των παγκόσμιων αφίξεων τουριστών και στο 24% των παγκόσμιων δαπανών της βιομηχανίας του τουρισμού, με την Ελλάδα και την Αττική να καταγράφει χαμηλές επιδόσεις.
- Τον Συνεδριακό / Εκθεσιακό και την προσέλκυση δραστηριοτήτων MICE⁵. Θίγεται σχετικά ότι η Ευρώπη είναι η πρώτη περιοχή προσέλκυσης εταιρικών συνεδρίων, ενώ πόλεις όπως Βιέννη, το Παρίσι, η Μαδρίτη, η Βαρκελώνη, η Κοπεγχάγη και το Άμστερνταμ κατατάσσονται στις 10 μεγαλύτερες (από άποψη όγκου επισκεπτών συνεδρίων) πόλεις στον κόσμο.
- Τον Ιατρικό Τουρισμό, στον οποίο η Π.Ε.Β.Τ. διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα και σύγχρονες υποδομές και υψηλής εξειδίκευσης ιατρικό επιστημονικό προσωπικό, έναντι δε των βασικών της ανταγωνιστών (Σόφια, Κωνσταντινούπολη) έχει να προσθέσει διεξόδους σε λοιπές συμπληρωματικές υπηρεσίες και παροχές, σε συνδυασμό με ασφάλεια, ποιότητα, άνεση και εναλλακτικές δραστηριότητες.
- Το Τουρισμό των Ειδικών Δραστηριοτήτων και Ειδικών Γεγονότων (αθλητικός, εκπαιδευτικός, πολιτισμός κ.λπ.), τομείς στους οποίους ομοίως η Π.Ε.Β.Τ. διαθέτει επίσης συγκριτικά πλεονεκτήματα.
- Την ανάπτυξη και αξιοποίηση της πολιτιστικής και δημιουργικής οικονομίας, ιδίως με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και του πλούσιου πολιτιστικού κεφαλαίου και δυναμικού της «περιοχής παρέμβασης».
- Την προσέλκυση Ροών Κρουαζιέρας, και την ανάδειξη της Π.Ε. ως αναγνωρισμένου προορισμού αναψυχής πολλαπλών δραστηριοτήτων.

Οι παραπάνω «τομείς» τουριστικής ανάπτυξης συμπληρώνουν το τουριστικό μοντέλο της Αττικής, συμβάλουν στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Περιφέρειας Αττικής, ενώ συμβάλλουν στην αναβάθμιση, στην ανάδειξη και στον εκσυγχρονισμό των τουριστικών δραστηριοτήτων, συμπληρωματικά με πλήθος λοιπών, συναφών δραστηριοτήτων.

Τέλος, στην Π.Ε.Β.Τ. διαπιστώνονται θύλακες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ζώνες φτώχειας, με θύλακες ακραίας φτώχειας, που στην ουσία αναδεικνύουν έναν πολλαπλό κοινωνικό «δυϊσμό».

Με δεδομένο ότι ήδη έχουν αναληφθεί συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και δράσεις στα ζητήματα αυτά, τόσο μέσω του Θ.Σ. 9 του ΠΕΠ Αττικής, όσο και με ίδιους

⁴DATAR, Ταξινόμηση των Ευρωπαϊκών Μητροπόλεων με βάση ιεραρχική ταξινόμηση 25 δεικτών (κριτηρίων)

⁵ICCA, 2014

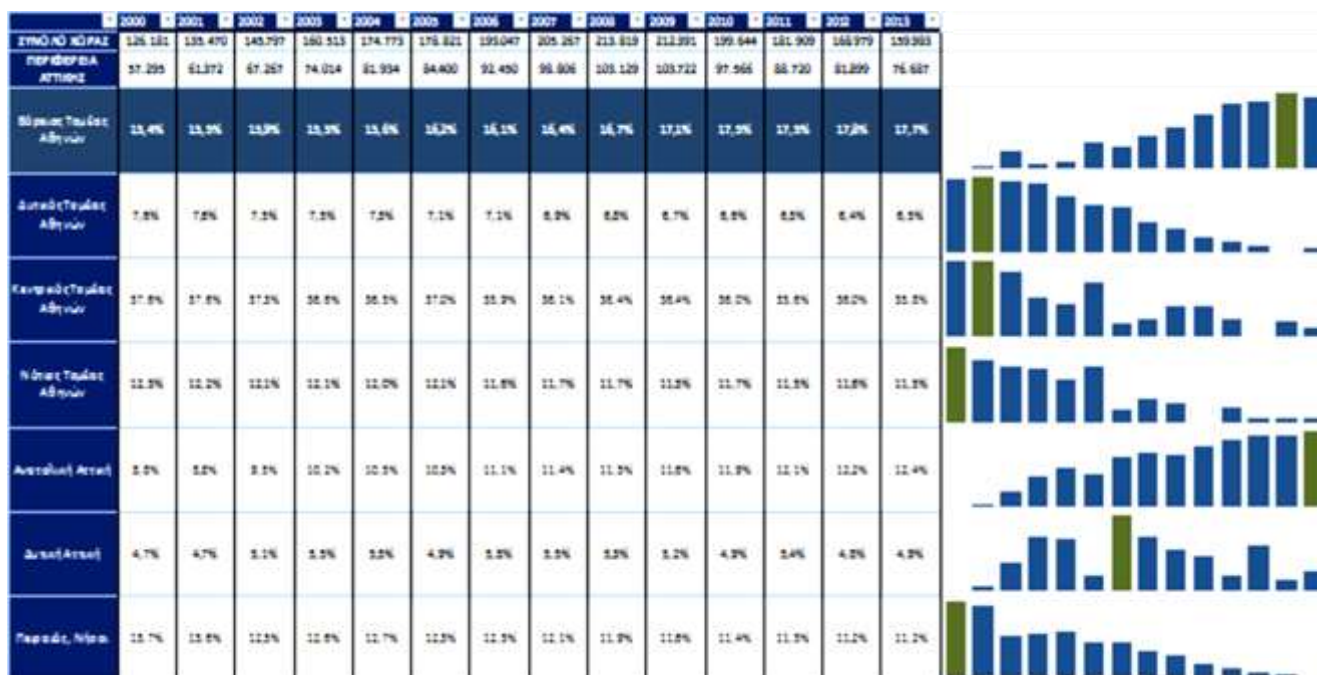

**ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ**

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

πόρους των Δήμων-Εταιρών, στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ της Π.Ε.Β.Τ. θα δοθεί έμφαση στις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες ένταξης / επανένταξης των ευπαθών ομάδων στην κοινότητα και στην αγορά εργασίας, καθώς και στην εφαρμογή δράσεων κοινωνικής καινοτομίας, σε συνδυασμό με στοχευμένη αναβάθμιση / συμπλήρωση των Κοινωνικών Δομών των Δήμων-Εταιρών (και λοιπών κοινωνικών φορέων), σε ένα ενιαίο δια-δημοτικό δίκτυο προσβάσιμο από παντού.

Σχήμα 1: Διαχρονική εξέλιξη της ΑΠΑ στην Περιφέρεια Αττικής 2001-2013 κατά Περιφερειακή Ενότητα

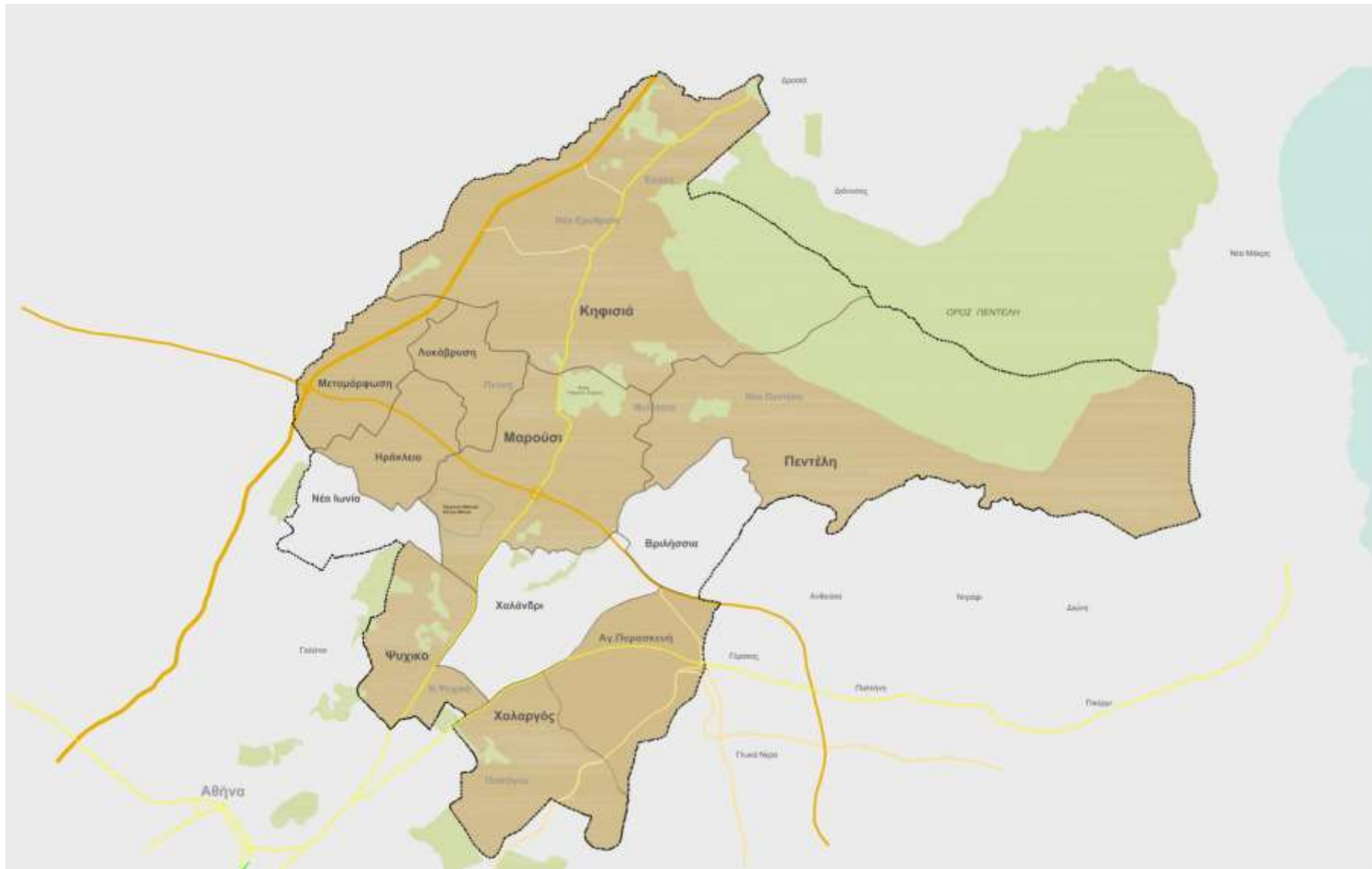

Πηγή: Επεξεργασία Στοιχείων ΕΛΣΤΑΤ, 2015

Χάρτης 4: Η Π.Ε. Βόρειου Τομέα και η «Περιοχή Παρέμβασης» της ΟΧΕ Βόρειου Τομέα (Διοικητική Διάρθρωση και Δημοτικές Ενότητες)

Πίνακας 1: Διάρθρωση Πληθυσμού της Προτεινόμενης Περιοχής Παρέμβασης

ΟΧΕ ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ – ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ	
ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	59.704
ΔΗΜΟΣ ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	72.333
ΔΗΜΟΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	49.642
ΔΗΜΟΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ	71.259
ΔΗΜΟΣ ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ	31.153
ΔΗΜΟΣ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	29.891
ΔΗΜΟΣ ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539
ΔΗΜΟΣ ΠΕΝΤΕΛΗΣ	34.934
ΔΗΜΟΣ ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968
ΣΥΝΟΛΟ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ ΟΧΕ	420.423
ΣΥΝΟΛΟ Π.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	592.490
Πληθυσμιακή Κάλυψη ΟΧΕ	71,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Μόνιμος Πληθυσμός 2011 (Αναθ. Αυγ. 2014)

5. Περιεχόμενο της Στρατηγικής Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών

Η Στρατηγική της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών (ΣΒΑΑ) λαμβάνει υπόψη τις τις δύο βασικές προϋποθέσεις του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020 που αφορούν στον «**Τύπο Β**», τις οποίες προσαρμόζει στις ανάγκες, τις ευκαιρίες και τη δυναμική της περιοχής παρέμβασης και, ειδικότερα:

- στον χαρακτηρισμό της περιοχής παρέμβασης ως **πόλων ανάπτυξης** στο ΡΣ Αθήνας (ΡΣΑ), σε συνδυασμό με την ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας επενδύσεων σε υποδομές που δημιουργούν προϋποθέσεις για την ανάπτυξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων σε μια ακτίνα τριών χιλιομέτρων από τους συγκεκριμένους πόλους αναφοράς(βλ. Χάρτη 6),
- στην αύξηση της προστιθέμενης αξίας των υφιστάμενων υποδομών, στη μείωση της ανεργίας, καθώς και στον εμπλουτισμό του τουριστικού προϊόντος της Αττικής.

Μεθοδολογικά, αξιοποιούνται στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ και αποτελούν μηχανισμούς της ΟΧΕ, τα εργαλεία της **δικτύωσης (networking)** και των «**συνεργατικών μηχανισμών**»(**clustering**) σε πολλαπλά επίπεδα και με τη μορφή «ενεργών τοπικών μηχανισμών» κινητοποίησης, διάχυσης και συνεχούς ανανέωσης των μητροπολιτικού χαρακτήρα εξωστρεφών δραστηριοτήτων, προσανατολισμένων στη διεθνή αγορά.

Η «διαβάθμιση» των Συνεργατικών Μηχανισμών (Clusters) στο πλαίσιο της υπό συζήτηση ΣΒΑΑ / ΟΧΕ έχει ως εξής:

- Θεματικά Cluster(Social Clusters)
- Επιχειρηματικά Cluster(Entrepreneurial Clusters)

Τα «**θεματικά cluster**» (**Social Clusters**) ενισχύουν την καινοτομικότητα της στρατηγικής του Βόρειου Τομέα, αξιοποιούν την μέθοδο «Intel Cities CoP» και αποτελούν «**υποδειγματικούς**» **εικονικούς συνεργατικούς σχηματισμούς** οι οποίοι αξιοποιούνται στο πλαίσιο της ΒΑΑ/ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα για τις ανάγκες της διαβούλευσης, της διάδοσης της ηλεκτρονικής δημοκρατίας, της δημιουργικής επικοινωνίας και της ανταλλαγής γόνιμων ιδεών, καθώς και της διαχείρισης των αναγκών μάθησης και βελτίωσης των γνωσιακών απαιτήσεων των διαβουλευομένων πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και των ίδιων των επιχειρήσεων στο δύσκολο εγχείρημα της συγκρότησης ενός μεγάλου αναπτυξιακού εγχειρήματος με συγκεκριμένο χωρικό υπόβαθρο και με έμφαση στην καινοτομία, την εξωστρέφεια και την επιχειρηματικότητα.

Στα «θεματικά cluster» συμμετέχουν διάφορες» «κοινότητες» ενδιαφερομένων, με έμφαση στην καινοτομία, στην εκκόλαψη ιδεών και στην «γέννηση» επιχειρηματικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών (**Communities of Innovation / co.in.'s**).

Για παράδειγμα, στο πλαίσιο των **co.in.'s** στοχεύεται να συγκροτηθεί **Διαδημοτική «Κοινωνική Συμμαχία»** του Βόρειου Τομέα Αθηνών, με έμφαση στην κοινωνική ένταξη των ευπαθών ομάδων και την αξιοποίηση της κοινωνικής καινοτομίας.

Από την άλλη πλευρά, τα **Επιχειρηματικά Cluster** δυνητικά «γεννιούνται» τόσο από την αλληλεπίδραση των θεματικών cluster(δηλαδή των co.in.'s, όπως Τουρισμός, Ιατρικός Τουρισμός κ.λπ.), όσο και από τις πρωτοβουλίες της αγοράς

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

(networking). Σύνολα (συστάδες) Θεματικών ή/και Επιχειρησιακών clusters αποτελούν τα Mega-Clusters ή τα «CLUSTERS of CLUSTERS» (CoC's, π.χ. Ιατρικός Τουρισμός με Τουρισμό, Τουρισμός με Πολιτιστική και Δημιουργική Βιομηχανία κ.ο.κ., βλ. **Σχήμα 3** στην παρούσα Ενότητα και **Σχήμα 4** στην Ενότητα 9 του παρόντος).

Η ΣΒΑΑ στην Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών συμβάλλει -μεταξύ άλλων- στη βελτίωση της ποιοτικής διάστασης της Μητροπολιτικότητας της Αττικής, δεδομένου ότι «...η δυναμική και ελκυστικότητα της Μητρόπολης εξαρτάται από την ικανότητα της να πείσει επιχειρηματικούς και ερευνητικούς φορείς να εγκατασταθούν σ'αυτή, όχι για λόγους κινήτρων, φορολογίας, κόστους ή άλλων διευκολύνσεων, αλλά γιατί εκεί διαμορφώνεται το μέλλον...»⁶.

Η Στρατηγική ΒΑΑ στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών στο πλαίσιο της ανάδειξης της ειδικής αναπτυξιακής της δυναμικής θα στηριχθεί σε ένα μίγμα των ακόλουθων βασικών Αναπτυξιακών Στρατηγικών Επιλογών:

- στην **εξωγενή ανάπτυξη**, μέσω προσέλκυσης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων διεθνούς ακτινοβολίας με έμφαση στην καινοτομία και τις νέες τεχνολογίες⁷,
- στην **ενδογενή ανάπτυξη**, μέσω ανάδειξης, κινητοποίησης και μόχλευσης των ενδογενών δυναμικών τοπικών πλεονεκτημάτων⁸ και αναδιάρθρωσης υφιστάμενων παραγωγικών δραστηριοτήτων.

Η μεθοδολογία αυτή αξιοποιεί την **έξυπνη εξειδίκευση (smart specialization)** και την **RIS3** σε Εθνικό και Περιφερειακό επίπεδο.

Η έμφαση της ΒΑΑ στην εξωγενή ανάπτυξη απαιτεί σύγχρονες και ανοιχτές μεθόδους συμμετοχής, διοίκησης και προώθησης του αναπτυξιακού εγχειρήματος. Η εξωγενής ανάπτυξη συμβάλλει στην ανάπτυξη του **«Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού και Αναπτυξιακού Πυρήνα» (ΜΕΑΠ)** της Αττικής, με τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται στον Πίνακα 2. Βασικά πλεονεκτήματα του ΜΕΑΠ στο Βόρειο Τομέα αποτελούν οι «ώριμες» και σύγχρονες επιχειρηματικές υποδομές, το πνευματικό κεφάλαιο και η καινοτομία.

Ο συγκεκριμένος **ΜΕΑΠ** συνδυάζεται και συμπληρώνεται με λειτουργίες εκπαίδευσης και ναυτιλιακών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε άλλες περιοχές της Αττικής (λ.χ. Δήμοι Αθηναίων και Πειραιά).

Για παράδειγμα, μέσω του cluster CORALIA (η έδρα του οποίου είναι στο Μαρούσι), στοχεύεται να αξιοποιηθεί το **a2-innohub**, το οποίο με τη σειρά του αποτελεί κέντρο προώθησης της καινοτομίας, λειτουργεί ήδη από το 2014 το (Κόμβος Κηφισίας - "δαχτυλίδι"), εντάσσεται δε στο ολοκληρωμένο δίκτυο των θεματικών κέντρων καινοτομίας που διαχειρίζεται το Corallia στην Αθήνα, με διάχυση σε όλη την Αττική (**Inno Hubs**). Μια τέτοια δυνητική συνεργασία αποτελεί αντικείμενο της διαβούλευσης.

Το **a2-innohub**, βασίζεται σε συγκεκριμένα πρότυπα λειτουργίας, συνεργάζεται και διαλειτουργεί με τα δύο άλλα κέντρα καινοτομίας, **a1-innohub** (Σώρου, Μαρούσι, Αττική) και **n1-innohub** (Καστρίτσι, Πάτρα), υποστηρίζει την ισχυροποίηση των συνεργασιών, ενισχύει το περιβάλλον συν-ανταγωνισμού και

⁶Περιφερειακό Αναπτυξιακό Συνέδριο Αττικής 2014

⁷Αντίστοιχη στρατηγική ακολουθούν διαχρονικά η Βαρκελώνη, το Λονδίνο, το Ντουμπάι, η Γλασκώβη κ.λπ.

⁸Αντίστοιχες στρατηγικές υιοθετούνται στη SiliconValey, στο Αμβούργο κ.λπ.

την ανάπτυξη επιτυχημένων high-tech εταιρειών στην ελληνική και στη διεθνή αγορά.

Το **a2-innohub** αναπτύσσεται σε υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις 2.500 τ.μ. και στεγάζει ήδη, εκτός από τα κεντρικά γραφεία του Corallia, επτά εταιρείες – μέλη του gi-Cluster⁹ και πέντε εταιρείες – μέλη του si-Cluster, οι οποίες απολαμβάνουν τα οφέλη της γεωγραφικής συγκέντρωσης και συστέγασης. Στο a2-innohub παρέχονται επίσης επαγγελματικοί χώροι συναντήσεων, μέσα από μια σειρά από υπηρεσίες (**Inno Services**). Οι συνεργατικοί χώροι (**collaborative spaces**) που στεγάζονται στο a2-innohub προσφέρουν σύγχρονες λύσεις φιλοξενίας σε νέους επιχειρηματίες, με βάση την καινοτομία.

Στο πλαίσιο των πολλών δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών του ΕΚΕΦΕ "Δημόκριτος" αναφέρεται ενδεικτικά η εφαρμογή ανοιχτού κώδικα **PServer** (Apache License 2.0) που αναπτύχθηκε από το Ινστιτούτο Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών του Κέντρου και η οποία δίνει τη δυνατότητα εξατομίκευσης άλλων εφαρμογών και προσφέρεται δωρεάν, μέσω της πλατφόρμας «SciFY» (Science For You".

Τα ανωτέρω αναφέρονται ως μερικά παραδείγματα στοιχειοθέτησης της ειδικής αναπτυξιακής δυναμικής του Βόρειου Τομέα Αθηνών. Στο πλαίσιο της διαβούλευσης και της προετοιμασίας της Πρότασης υποβολής της ΒΑΑ/ΟΧΕ αναμένεται να κωδικοποιηθούν και άλλες αντίστοιχες πρωτοβουλίες, προτάσεις κ.ο.κ.

Ηενδογενής ανάπτυξη στο πλαίσιο της ΒΑΑ, αξιοποιεί τις **Τοπικές Αναπτυξιακές Πρωτοβουλίες** οι οποίες εκφράζονται δομημένα μέσω των «**Κοινωνικών και Επαγγελματικών / Θεματικών συνεργατικών μηχανισμών**» (**Social Active Clusters - SACs**).

Στο πλαίσιο των θεματικών Cluster, προωθείται η αξιοποίηση των δικτυώσεων και των λοιπών Cluster ως «γεννήτορων» καινοφανών και νεοφυών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Ειδικότερα, προβλέπονται κατ'αρχήν τα ακόλουθα **Θεματικά Cluster (co.in's)**:

- Πόλος Ιατρικού Τουρισμού και Έρευνας
- Βιομηχανική Συμβίωση - Logistics
- Νεοφυής Επιχειρηματικότητα
- Τουριστικές Δραστηριότητες τύπου MICE, Αθλητικός Τουρισμός, Μεταπτυχιακή εκπαίδευση και ειδίκευση σε τουρισμό-πολιτισμό-δημιουργική βιομηχανία κ.λπ.
- Τουρισμός – Branding – Social Media – Δραστηριότητες SOLOMO
- Ιατρικός Τουρισμός
- Κοινωνική Καινοτομία & Κοινωνική Συνοχή (τόσο μέσω δράσεων νεανικής και νεοφυούς επιχειρηματικότητας, όσο και μέσω προώθησης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας).
- Smart Cities, New & Open Technologies, Services and Initiatives

Οι μηχανισμοί αυτοί εντάσσονται επίσης στη «διακυβέρνηση» της ΣΒΑΑ/ΟΧΕ και

⁹Το Corallia συντονίζει, τρία clusters: το [gi-Cluster](#)(ψυχαγωγικές και δημιουργικές τεχνολογίες και εφαρμογές), το [mi-Cluster](#) (συστήματα και εφαρμογές νανο/μικροηλεκτρονικής) και το [si-Cluster](#) (διαστημικές τεχνολογίες και εφαρμογές),

έχουν πολλαπλές λειτουργίες (βλ. Σχήματα 2 και 3).

Εν κατακλείδι, ο «**Μητροπολιτικός Επιχειρηματικός και Αναπτυξιακός Πυρήνας**» (ΜΕΑΠ) της Αττικής, όπως εκφράζεται στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών, χαρακτηρίζεται:

- από την «**Πολύ-Πολική**» **Τοπική Ανάπτυξη**, τουλάχιστον στους τρεις (3) «ώριμους» πόλους της Π.Ε. (με βάση το ΡΣΑ: Μεταμόρφωση/ Κηφισιά, Μαρούσι, Αγία παρασκευή), αλλά και στην ανάδειξη νέων
- από την **Πολύ-Λειτουργική** Αναπτυξιακή Δυναμική του Βόρειου Τομέα Αθηνών
- από την ανάπτυξη **σύγχρονου αστικού πόλου** με χαρακτηριστικά επιμέρους «κυττάρων» κατοικίας και δραστηριότητες εκπαίδευσης, αναψυχής, δημιουργικών δραστηριοτήτων, κ.λπ.

Η δημιουργία ενός αναγνωρίσιμου σύγχρονου και αστικού πόλου στις Ευρωπαϊκές Μητροπόλεις, ικανού να προσελκύσει διεθνοποιημένες επιχειρηματικές δραστηριότητες, συνδέεται με την διασφάλιση ενός αναβαθμισμένου επιπέδου ποιότητας ζωής (livable cities)

Η εξειδίκευση της ΣΒΑΑ μέσω του εργαλείου της ΟΧΕ επηρεάζει την αρχιτεκτονική της τελευταίας, λαμβανομένων υπόψη των χρηματοδοτικών δεδομένων και των κατευθύνσεων επιλεξιμότητας του τύπου και του περιεχομένου των προτεινόμενων Δράσεων.

Πίνακας 2: Χαρακτηριστικά της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών στο πλαίσιο της Στρατηγικής Β.Α.Α. – Προωθητικές Δραστηριότητες Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού και Αναπτυξιακού Πυρήνα / Πόλου (ΜΕΑΠ Αττικής)

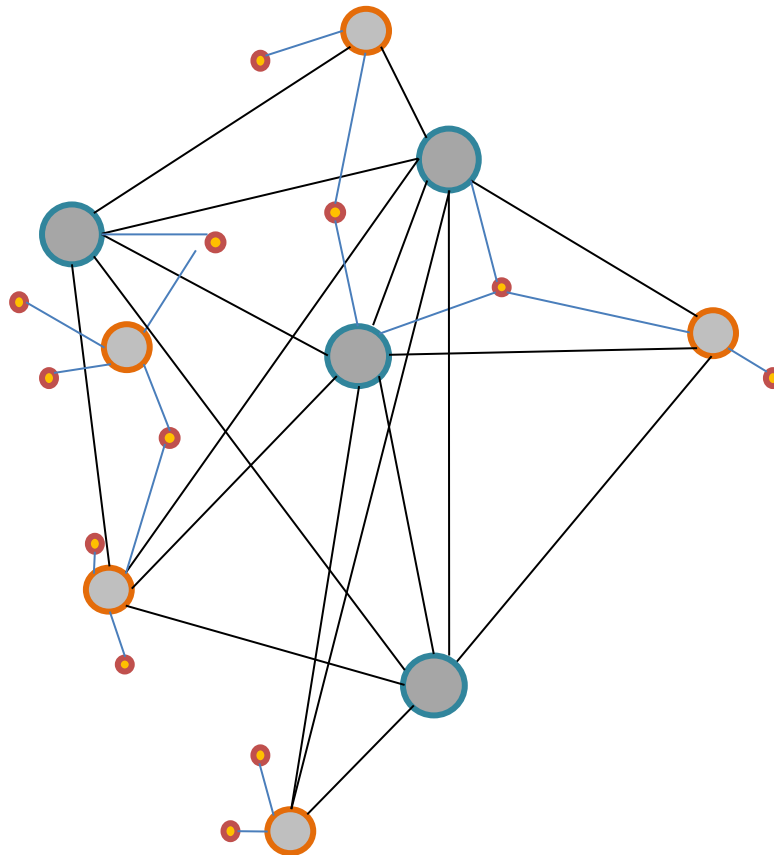
Επιχειρηματικός Πόλος	Πάρκο (τυπικό / άτυπο) Εδρών Επιχειρήσεων (ιδίως με διεθνή προσανατολισμό) Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες Δομές Διοίκησης και Έρευνας του Δημοσίου Τομέα
Πόλος Καινοτομίας, Έρευνας, Νεοφυούς Επιχειρηματικότητας	Έρευνα (έμφαση σε διεθνείς Ερευνητικές Ομάδες)- Επιστημονικό Πάρκο (με τομεακό προσανατολισμό, λ.χ. τηλεπικοινωνίες, δημιουργική βιομηχανία ¹⁰ , νανο/μικροηλεκτρονική, πολυμέσα, Social Media, εφαρμογές SOLOMO σε Τουρισμό και Κοινωνική Ένταξη) Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, ιδίως σε ζητήματα Κοινωνικής Ένταξης Κοινωνική Καινοτομία, ιδίως σε ζητήματα ισότιμης και πολλαπλής πρόσβασης των ευπαθών ομάδων σε ένα ομογενοποιημένο δίκτυο τοπικών Κοινωνικών Δομών
Τεχνολογικός Πόλος	Νέες Τεχνολογίες- Πολυμέσα- Η/Υ- Δίκτυα Design Τεχνολογικό Πάρκο (νέο, σε αποβιομηχανοποιημένες ζώνες της Π.Ε.Β.Τ.)
Δημιουργικός- Πολιτιστικός Πόλος	Δημιουργική Πόλη Πολιτιστική Τεχνόπολη Θεματικό Πάρκο Κέντρα Εικονικής Αναπαράστασης Διοίκηση Ιατρικού Τουρισμού Αθλητικές / προπονητικές δραστηριότητες, εκδηλώσεις
Πόλος Μεταφορών- Logistics	Διοίκηση Μεταφορών Δραστηριότητες Βιομηχανικής Συμβίωσης Περιβαλλοντική Εξυγίανση άτυπων βιομηχανικών περιοχών
Ιατρικός Πόλος	Ιατρικός Πόλος (Ιατρικός Τουρισμός, Ειδικά Θεραπευτήρια, Κέντρα Αποκατάστασης κ.λπ.) Διοίκηση, Έρευνα και Ανάπτυξη στην Υγεία και στο Φάρμακο

¹⁰Το clusterCorallia δραστηριοποιείται στη δημιουργία ολοκληρωμένων παραγωγικών και καινοτομικών οικοσυστημάτων, στα οποία δραστηριοποιούνται συντονισμένα παράγοντες από συγκεκριμένους κλάδους και περιφέρειες της χώρας, όπου προϋπάρχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, και πρωτίστως, σε κλάδους έντασης γνώσης, υψηλής τεχνολογίας και εξαγωγικού χαρακτήρα.

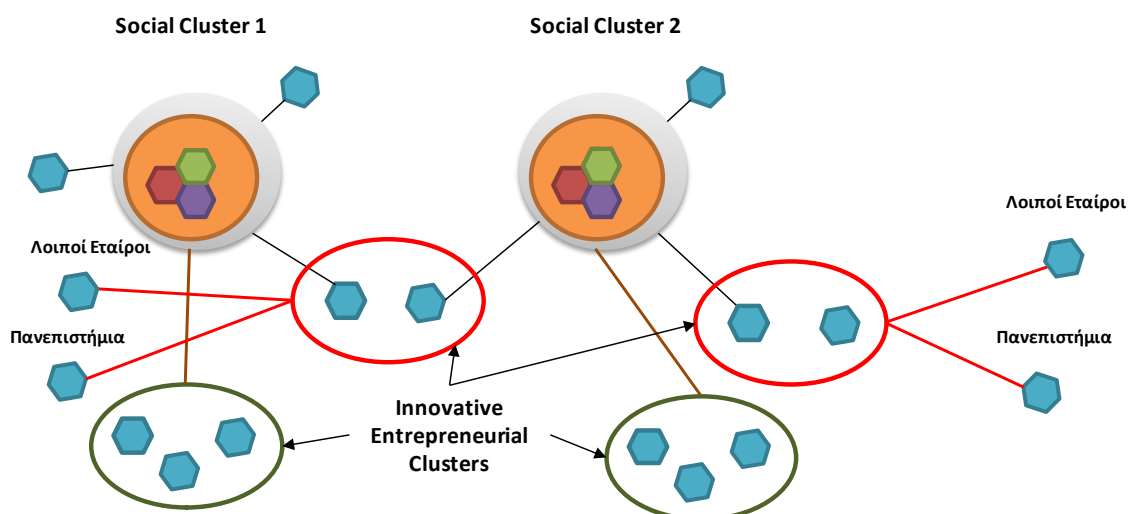

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Σχήμα 2: Διαλειτουργικότητα και Διαβάθμιση των «Πόλων Ανάπτυξης» στην Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών – Η προσέγγιση της «Πολύ-Πολικής» Τοπικής Ανάπτυξης

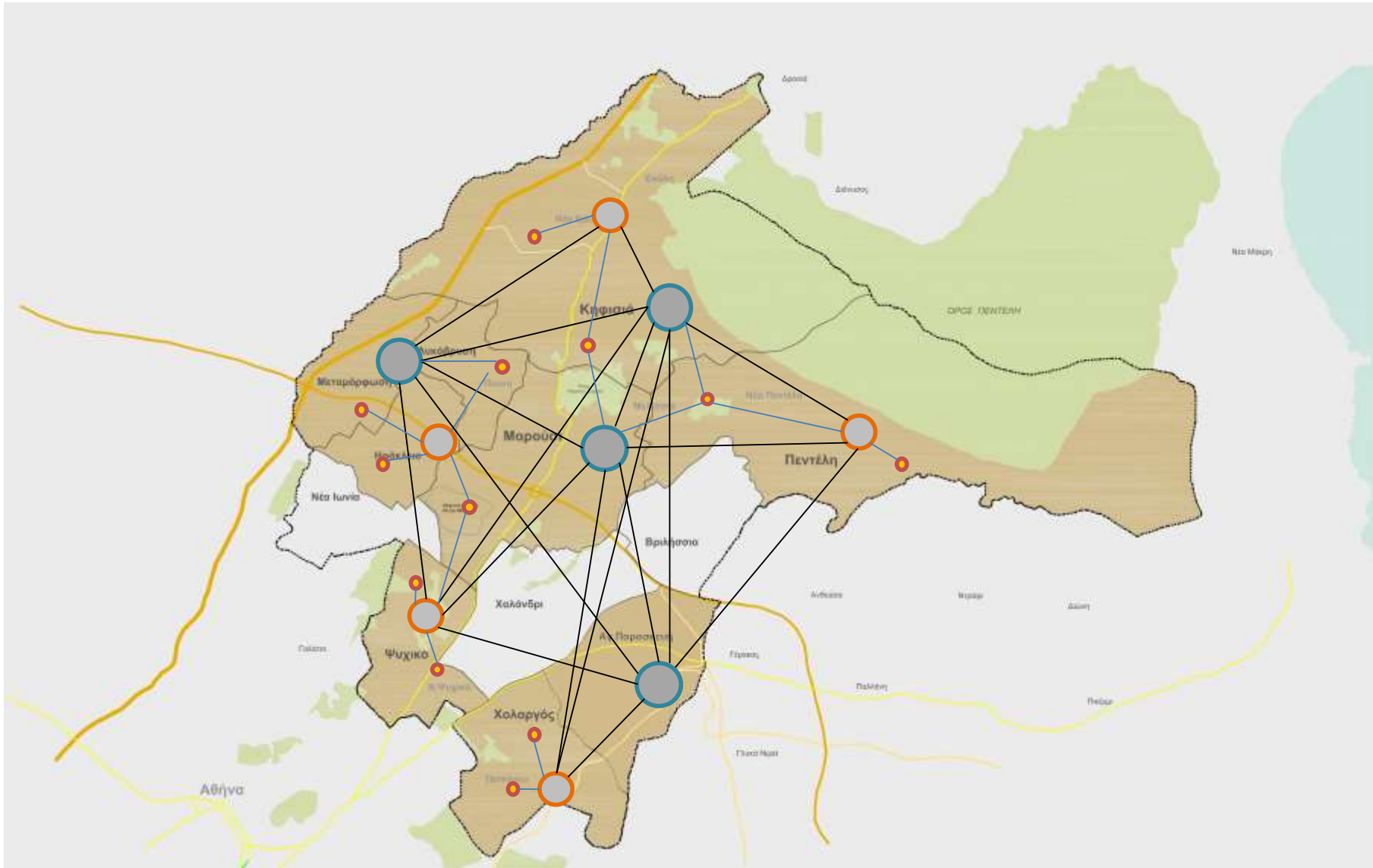

Σχήμα 3: Μεθοδολογική Προσέγγιση της Δυναμικής και του «πολλαπλού» ρόλου των «Συνεργατικών Μηχανισμών» (Clusters) στο πλαίσιο της ΣΒΑΑ της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών (Θεματικά και Επιχειρηματικά CLUSTER)

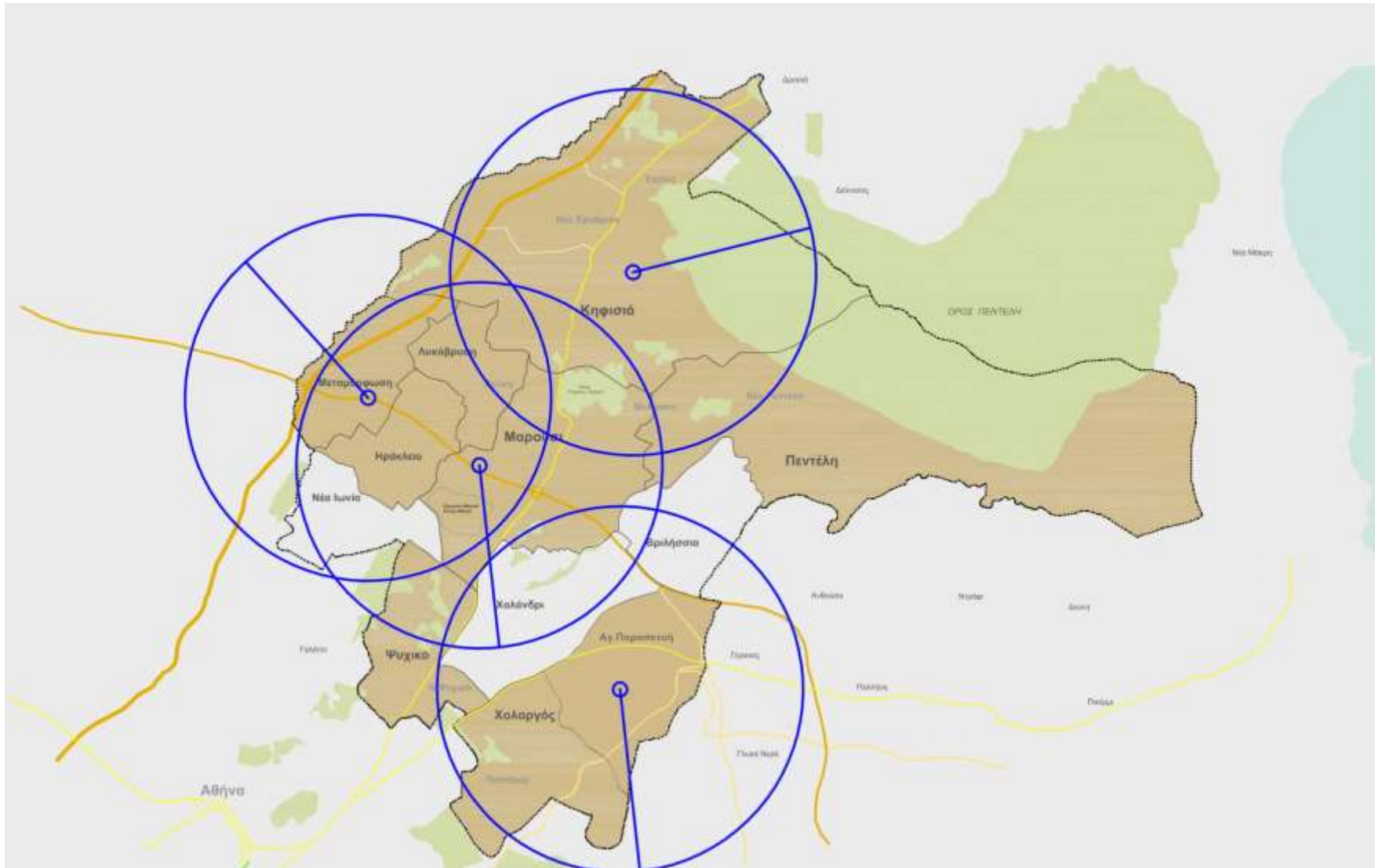

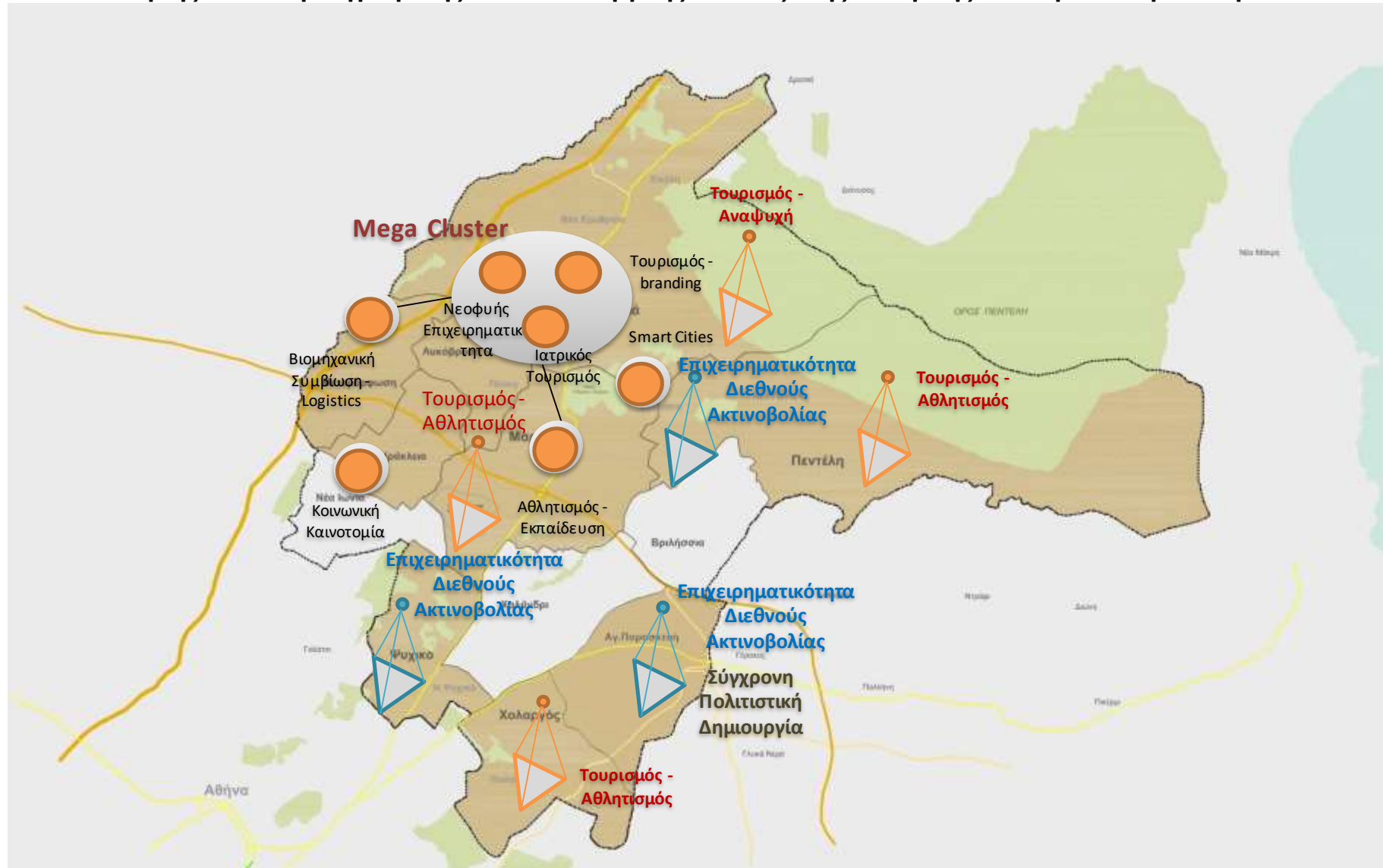
Χάρτης 5: Ωριμοί και Δυναμικοί Πόλοι Ανάπτυξης στο Βόρειο Τομέα Αθηνών – Η διαμόρφωση του «Μητροπολιτικού Επιχειρηματικού Πυρήνα»

Χάρτης 6: Η «εμβέλεια» της ανάπτυξης μεγάλης κλίμακας επενδύσεων και υποδομών ως ικανή συνθήκη της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών με ακτίνα 3 χιλιομέτρων από τους «κύριους» πόλους (ΠΕΠ Αττικής 2014-2020, Πρότυπο Χωρικής Ανάπτυξης Τύπος Β)

Χάρτης 7: Η «Στρατηγική» της Πολύ-Λειτουργικής Αναπτυξιακής Δυναμικής του Βόρειου Τομέα Αθηνών

6. Τεκμηρίωση της Διάρθρωσης της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών σε Ευρύτερες «Αστικές Λειτουργικές Ενότητες»

Στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης Ο.Χ.Ε. και κατ'αναλογία με τη μεθοδολογία της προηγούμενης Ενότητας, εφαρμόζονται παρεμβάσεις αστικής, επιχειρηματικής και κοινωνικής αναζωογόνησης με διακριτή και διαφοροποιημένη ιεράρχηση σε συγκεκριμένες «Αστικές Λειτουργικές Περιοχές», υπερκείμενες των διοικητικών ορίων των Δήμων-Εταίρων ή/και των ορίων των Δημοτικών Ενοτήτων, σε τρία διακριτά και ιεραρχημένα επίπεδα:

- **1^ο επίπεδο:** Στοχευμένες παρεμβάσεις με έμφαση σε «**Ωριμούς Πόλους**» **ανάπτυξης**, που αναδεικνύουν την μητροπολιτικότητα της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών.
- **2^ο επίπεδο:** Στοχευμένες παρεμβάσεις με έμφαση σε «**Δυναμικούς Πόλους**» **ανάπτυξης**, που ενισχύουν την μητροπολιτικότητα της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών.
- **3^ο επίπεδο:** Στοχευμένες παρεμβάσεις σε **τοπικά κέντρα** με στόχους αφενός τη λειτουργική διασύνδεση των ώριμων και των δυναμικών πόλων και, αφετέρου, τη διάχυση της τοπικής ανάπτυξης σε ολόκληρη την περιοχή παρέμβασης. Σε επίπεδο τοπικών κέντρων σχεδιάζονται επίσης παρεμβάσεις βελτίωσης / συμπλήρωσης των κοινωνικών υποδομών και της ομογενοποίησης του δικτύου τοπικών Κοινωνικών Δομών με στόχο τη διασφάλιση της «συνέχειας» ανάμεσα σε πολιτικές και παρεμβάσεις κοινωνικής ένταξης και προώθησης στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα.

Η διάρθρωση της «περιοχής παρέμβασης» της Π.Ε. Βόρειου Τομέα σε «**Αστικές Λειτουργικές Ενότητες**» (**Α.Λ.Ε.**) επιχειρείται με γνώμονα την χωρική κατάταξη των Δημοτικών Ενοτήτων των Δήμων-Εταίρων με βάση την ταξινόμηση του ακόλουθου «συστήματος κριτηρίων»:

- πληθυσμιακά κριτήρια,
- κριτήρια ομαδοποίησης χρήσεων σε βασικές λειτουργίες (αμιγής κατοικία, υπερτοπικές χρήσεις, παραγωγικές δραστηριότητες, επιχειρηματικές δραστηριότητες, προσβασιμότητα, διοικητικά κέντρα, κοινωνικές υποδομές, εμπορικές λειτουργίες, αναψυχή, πράσινο, κοινωνικοί θύλακες κ.λπ.,
- αναπτυξιακή δυναμική, με βάση την ύπαρξη ώριμων / δυναμικών πόλων και ενδιάμεσων τοπικών κέντρων.

Οι «δυτικές» περιοχές της Π.Ε. χαρακτηρίζονται από χωροθέτηση παραγωγικών δραστηριοτήτων, περιβαλλοντική, κυκλοφοριακή και αστική υποβάθμιση, καθώς και από έλλειψη κοινωνικών υποδομών.

Οι «ανατολικές»(και νοτιοανατολικές) περιοχές χαρακτηρίζονται από κυκλοφοριακή επιβάρυνση (ιδιαίτερα με διαμπερή χαρακτηριστικά), διεπαφή του αστικού και κοινωνικού ιστού με ορεινούς όγκους, έλλειψη πόλων ανάπτυξης, τμηματοποιημένες και μικρές τοπικές αγορές. Κύριο χαρακτηριστικό των περιοχών αυτών αποτελεί επίσης η διάχυση της αμιγούς κατοικίας και η συγκέντρωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (κυρίως εμπορικών) κατά μήκος κεντρικών αρτηριών, αλλά και σε τοπικές αγορές. Από την άλλη πλευρά, φιλοξενούν ερευνητικά και εκπαιδευτικά κέντρα και την ΕΡΤ Α.Ε.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Οι «κεντρικές» περιοχές της Π.Ε. χαρακτηρίζονται από εγκατάσταση επιχειρήσεων με διεθνή ή/και τεχνολογικό προσανατολισμό, ύπαρξη σημαντικών υπερτοπικών λειτουργιών (διοικητικών, εμπορικών, υγεία, αθλητισμός), ύπαρξη σημαντικών δημόσιων ακινήτων, αλλά και ταυτόχρονη ύπαρξη «θυλάκων» αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης.

Κρίσιμο στοιχείο όλων των περιοχών αποτελούν οι διεπαφές με την Αθήνα (διοικητικό και επιχειρηματικό κέντρο), την ευρύτερη ζώνη του Διεθνούς Αερολιμένα, και με τα παραλιακά μέτωπα, τόσο του Πειραιά όσο και του Λαυρίου.

Συμπερασματικά πάντως, διακρίνεται ένας **αναπτυξιακός «δυϊσμός»** των περιοχών της Π.Ε.Β.Τ. με τις δυτικές περιοχές να αντιμετωπίζουν κοινά και έντονα προβλήματα αστικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής υποβάθμισης, έναντι των «κεντρικών» περιοχών και των νότιων

Οι υφιστάμενοι **«πόλοι ανάπτυξης»** της περιοχής παρέμβασης δεν ταυτίζονται κατ'ανάγκη με τις προτεινόμενες Α.Λ.Ε. Για παράδειγμα, σε μία **«δυναμική» Α.Λ.Ε.** μπορεί δυνητικά να εντοπίζονται **«ώριμοι»** πόλοι ανάπτυξης, ενώ σε μια **«υποβαθμισμένη» Α.Λ.Ε.** εντοπίζονται **«δυναμικές»** για την ανάπτυξη / στήριξη δημιουργίας **«νέων»** πόλων ανάπτυξης.

Ως προς τις κύριες χρήσεις διακρίνονται στο Βόρειο Τομέα περιοχές με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά, οι οποίες σε δεύτερο επίπεδο συγκροτούν ευρύτερες ομοιογενείς ζώνες:

- περιοχές που εμφανίζουν αστική, περιβαλλοντική ή/και κοινωνική υποβάθμιση,
- περιοχές που εμφανίζουν δυνατότητες αναδιάρθρωσης ώριμων και ανάδειξης νέων πόλων ανάπτυξης,
- περιοχές που εμφανίζουν γειτνίαση με ορεινούς όγκους,
- περιοχές που εμφανίζουν «λανθάνον» επιχειρηματικό ή/και τεχνολογικό δυναμικό,
- περιοχές με δυνατότητες ενδυνάμωσης ώριμων ή/και ανάδειξης νέων πόλων ανάπτυξης ή/και νεοφυών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων,
- θύλακες αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης, Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, αναξιοποίητο δυναμικό, χαμηλή διασυνδεσιμότητα αναπτυξιακών υποδομών,
- περιοχές με δυνατότητες ενίσχυσης της εξωστρέφειας και συνολικής επαναποθέτησης της Περιοχής Παρέμβασης στις Ευρωπαϊκές Μητροπόλεις.

Με βάση τα παραπάνω, προκύπτουν οι ακόλουθες **Αστικές Λειτουργικές Ενότητες (Α.Λ.Ε.):**

- **A:** η Α.Λ.Ε. της **«δυτικής ζώνης»** της περιοχής παρέμβασης. Χαρακτηρίζεται από έντονους κυκλοφοριακούς φόρτους (διαμπερείς και εσωτερικούς), εγκατάσταση σημαντικών υποδοχέων παραγωγικών δραστηριοτήτων, αποβιομηχανοποιημένες εγκαταστάσεις, σχετική αστική υποβάθμιση και προβλήματα κοινωνικής συνοχής.
- **B:** η Α.Λ.Ε. της **«κεντρικής ζώνης»** της περιοχής παρέμβασης. Χαρακτηρίζεται ως υπερτοπικό διοικητικό και εμπορικό κέντρο, επιχειρηματικές δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας, εγκαταστάσεις –κυρίως αθλητικές, νοσοκομειακές κ.λπ.- διεθνούς ακτινοβολίας και αναξιοποίητα εμβληματικά δημόσια ακίνητα.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Καταγράφονται επίσης θύλακες κοινωνικής υποβάθμισης, κυρίως σε περιοχές συγκροτημάτων παλαιών εργατικών κατοικιών, ενώ σημειώνεται η συγκέντρωση σημαντικών δραστηριοτήτων σε εκτός σχεδίου περιοχές

- **Γ:** η Α.Λ.Ε. της «**ανατολικής και νότιας ζώνης**» της περιοχής παρέμβασης. Χαρακτηρίζεται από πολλαπλά τοπικά κέντρα και περιοχές αμιγούς κατοικίας, συγκέντρωση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (κυρίως σε κεντρικές αρτηρίες), έντονη διαμπερή κυκλοφορία. Κυρίαρχη είναι η ύπαρξη των ορεινών όγκων της Πεντέλης και του Υμηττού. Χαρακτηριστική τέλος είναι η Ύπαρξη περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους που ενδείκνυνται για δραστηριότητες δασικής αναψυχής, πολιτισμού, αθλητισμού και εκπαιδευτικές και περιβαλλοντικές δραστηριότητες.

Στον Χάρτη 7 αποτυπώνονται τα βασικά χαρακτηριστικά και οι Κύριες Στρατηγικές Επιλογές των ΑΛ.Ε. της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών. Σε λευκό φόντο φαίνονται οι 3 Δήμοι της Π.Ε. που δεν συμμετέχουν στη διαδικασία της ΒΑΑ/ΟΧΕ αν και προσκλήθηκαν στη διαδικασία της πρώτης εσωτερικής διαβούλευσης της Στρατηγικής ΒΑΑ.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

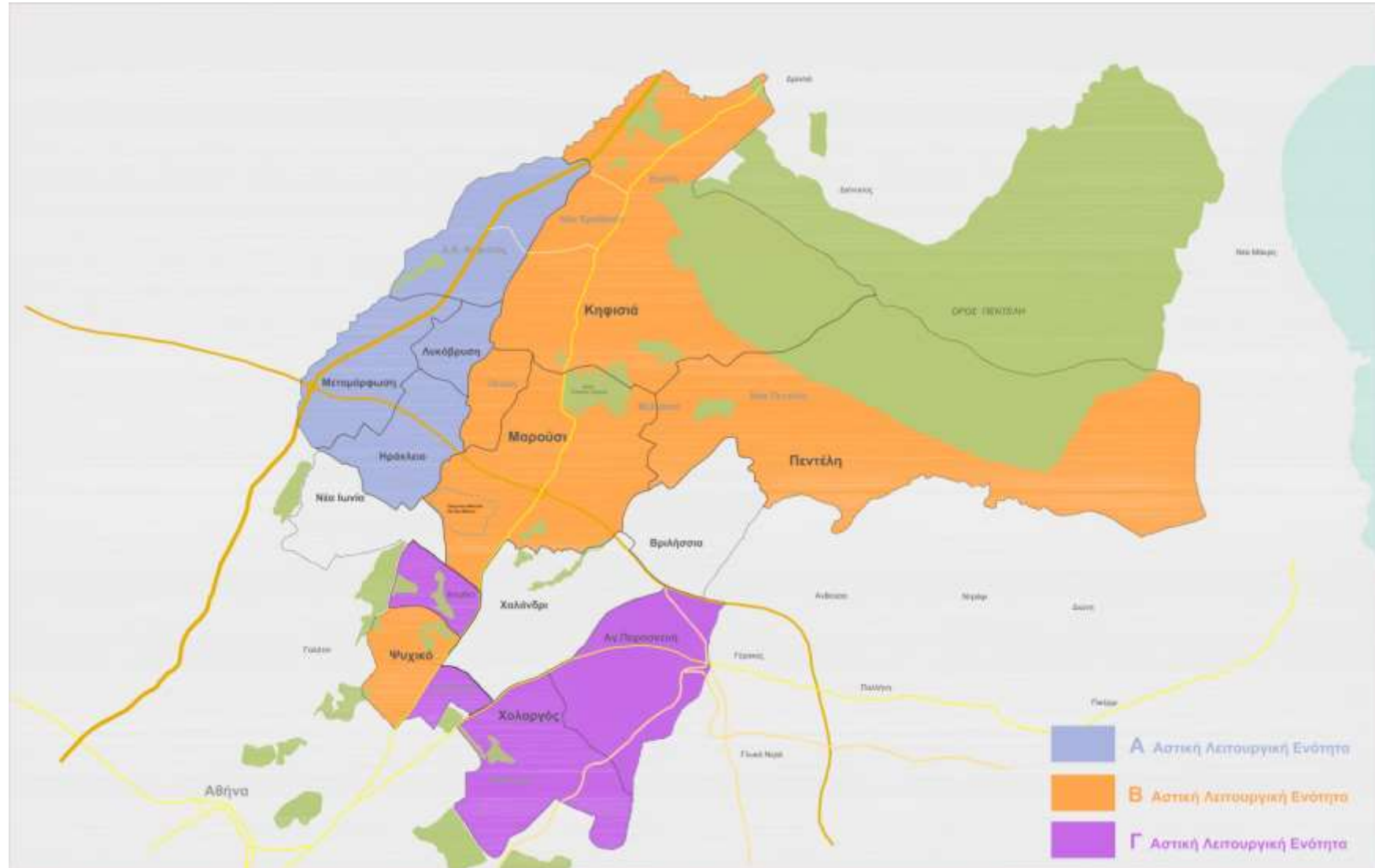
Πίνακας 3: Κωδικοποίηση των Ευρύτερων «Αστικών Λειτουργικών Ενοτήτων» του Βόρειου Τομέα Αθηνών

ΔΗΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 2011	ΠΛΗΘΥΣΜΟ Σ 2001	ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ/ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜ ΟΣ 2011	%	ΠΛΗΘΥΣΜ ΟΣ 2001	%	ΕΥΡΥΤΕΡΕΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ		
								A	B	Γ
ΑΜΑΡΟΥΣΙΟΥ	72.333	69.470	Αμαρουσίου	72.333	17,2%	69.470	17,5%		72.333	
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	49.642	45.926	Ηρακλείου	49.642	11,8%	45.926	11,6%	49.642		
ΚΗΦΙΣΙΑΣ	71.259	64.558	Εκάλης	5.944	1,4%	5.190	1,3%		5.944	
			Άνω Κηφισιάς	28.664	6,8%	26.357	6,7%		28.664	
			Κάτω Κηφισιάς	19.110	4,5%	17.572	4,4%	19.110		
			Νέας Ερυθραίας	17.541	4,2%	15.439	3,9%		17.541	
ΛΥΚΟΒΡΥΣΗΣ - ΠΕΥΚΗΣ	31.153	28.003	Λυκόβρυσης	9.697	2,3%	8.116	2,0%	9.697		
			Πεύκης	21.456	5,1%	19.887	5,0%		21.456	
ΜΕΤΑΜΟΡΦΩ ΣΗΣ	29.891	26.448	Μεταμόρφωση ς	29.891	7,1%	26.448	6,7%	29.891		
ΠΑΠΑΓΟΥ - ΧΟΛΑΡΓΟΥ	44.539	45.373	Παπάγου	13.699	3,3%	13.207	3,3%			13.699
			Χολαργού	30.840	7,3%	32.166	8,1%			30.840
ΠΕΝΤΕΛΗΣ	34.934	30.511	Μελισσίων	22.741	5,4%	19.526	4,9%		22.741	
			Νέας Πεντέλης	7.198	1,7%	6.156	1,6%			7.198
			Πεντέλης	4.995	1,2%	4.829	1,2%			4.995
ΦΙΛΟΘΕΗΣ - ΨΥΧΙΚΟΥ	26.968	29.059	Νέου Ψυχικού	10.137	2,4%	10.848	2,7%			10.137
			Φιλοθέης	7.302	1,7%	7.310	1,8%			7.302
			Ψυχικού	9.529	2,3%	10.901	2,8%		9.529	
ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	59.704	56.836	Αγ. Παρασκευής	59.704	14,2%	56.836	14,3%			59.704
ΣΥΝΟΛΑ	420.423	396.184		420.423	100,0%	396.184	100,0%	108.340	178.208	133.875

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Χάρτης 8: Απεικόνιση των ευρύτερων «Αστικών Λειτουργικών Ενότητων» των παρεμβάσεων της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών

Πίνακας 4: Χαρακτηριστικά και Κύριες Στρατηγικές Επιλογές των ΑΛ.Ε. της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών

Αστική Λειτουργική Περιοχή	Βασικά Χαρακτηριστικά (από SWOT ανάλυση)	Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά	Κύριες Στρατηγικές Επιλογές
A	<p align="center">Αστική, Περιβαλλοντική και Κοινωνική Υποβάθμιση</p> <p align="center">Δυνατότητες αναδιάρθρωσης ώριμων και ανάδειξης νέων πόλων ανάπτυξης</p>	<p align="center">108.340 κάτοικοι ή το 25,8% του συνολικού Πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαρθρωτικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακά χαρακτηριστικά • Εξορθολογισμός ώριμων πόλων ανάπτυξης με χαρακτηριστικά υποβάθμισης – Εξυγίανση άτυπων Βιομηχανικών Περιοχών • Ανάδειξη νέων πόλων ανάπτυξης – Αστική αναζωογόνηση – ενοποίηση εμπορικών, πολιτιστικών, αθλητικών κ.λπ. διαδρομών • Εξορθολογισμός παραγωγικού δυναμικού προσέλκυση νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων • Εφαρμογή καινοτόμων / έξυπνων δραστηριοτήτων βιομηχανικής / παραγωγικής συμβίωσης • Αξιοποίηση λανθάνοντος αποθέματος (εγκαταλελειμμένων) επιχειρηματικών υποδομών (Υποδομές Θερμοκοιτίδων, εμπορικά κέντρα, πολιτιστικές δραστηριότητες κ.λπ.) • Αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων τύπου «MICE» • Επιχειρηματικός Τουρισμός
B	<p align="center">Λανθάνον Επιχειρηματικό και Τεχνολογικό Δυναμικό</p> <p align="center">Δυνατότητες ενδυνάμωση ώριμων και ανάδειξης νέων πόλων ανάπτυξης – Ενίσχυσης της εξωστρέφειας και συνολικής επανατοποθέτησης της Περιοχής Παρέμβασης στις</p>	<p align="center">178.208 κάτοικοι ή το 42,4% του συνολικού Πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Αναπτυξιακή ενίσχυση / ενδυνάμωση / επαναπροσδιορισμός περιεχομένου και εμπλουτισμός δραστηριοτήτων ώριμων πόλων ανάπτυξης • Δραστηριότητες τύπου «MICE» • Μητροπολιτικό κύτταρο «Ιατρικού Τουρισμού» • Μητροπολιτικό κύτταρο «Αθλητικού Τουρισμού» • Ανάπλαση / λειτουργική ενοποίηση ρεμάτων, διαδρομές περιπάτου, ποδηλατόδρομοι κ.λπ. • Αξιοποίηση δημόσιων, ιδιωτικών ακινήτων • Υποδομές Θερμοκοιτίδων κυρίως με τεχνολογικό προσανατολισμό, την ιατρική έρευνα και την αγροδιατροφή (Άλσος Συγγρού, Ι.Γ.Ε.)

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Αστική Λειτουργική Περιοχή	Βασικά Χαρακτηριστικά (από SWOT ανάλυση)	Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά	Κύριες Στρατηγικές Επιλογές
Γ	<p>Ευρωπαϊκές Μητροπόλεις</p> <p>Θύλακες Αστικής και κοινωνικής υποβάθμισης, Περιβαλλοντικοί κίνδυνοι, αναξιοποίητο δυναμικό, χαμηλή διασυνδεσιμότητα αναπτυξιακών υποδομών</p> <p>Δυνατότητες ανάδειξης νέων πόλων ανάπτυξης και νεοφυών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων</p>	<p>133.175 κάτοικοι ή το 31,8% του συνολικού Πληθυσμού της Περιοχής Παρέμβασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Διαρθρωτικές παρεμβάσεις με αναπτυξιακά χαρακτηριστικά • Ανάδειξη νέων πόλων ανάπτυξης – Αστική αναζωογόνηση – ενοποίηση εμπορικών, πολιτιστικών, αθλητικών κ.λπ. διαδρομών • Διευκόλυνση της διεπαφής της Περιοχής Παρέμβασης της ΟΧΕ με τους ορεινούς όγκους της Πεντέλης και του Υμηττού (διαδρομές περιπάτου, ποδηλατόδρομοι, περιπατητικός αθλητικός τουρισμός κ.λπ.) • Ανάπτυξη Ειδικών μορφών Τουρισμού (πολιτιστικός, θρησκευτικός, υγείας κ.λπ.) • Αξιοποίηση λανθάνοντος αποθέματος (εγκαταλελειμμένων) δημοσίων κυρίως υποδομών • Σύνδεση του Ιατρικού Τουρισμού με δημόσιες νοσοκομειακές υποδομές • Αξιοποίηση υφιστάμενων υποδομών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων τύπου «MICE» • Αξιοποίηση Πολιτιστικών υποδομών – Σύνδεση με την ανάδειξη της «πολιτιστικής – δημιουργικής οικονομίας»
<p align="center">Οριζόντιες Δράσεις / Διαλειτουργικότητα μεταξύ των Α.Λ.Ε.</p>	<p>Δυνατότητες Ανάπτυξης και Αξιοποίησης νέων και καινοτόμων δραστηριοτήτων και πρωτοβουλιών «Πόλος Δημιουργικότητας»)</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργική διασύνδεση των Πόλων Ανάπτυξης • Διασύνδεση Παρεμβάσεων Αστικής Αναζωογόνησης • Βιώσιμη Αστική Κινητικότητα • Ανάπτυξη δικτυώσεων και CLUSTERS (θεματικές συσπειρώσεις και Clusters-Of-Clusters) – Λειτουργία Θερμοκοιτίδων, ενίσχυση της νεοφυούς επιχειρηματικότητας • Καινοτόμες / έξυπνες δραστηριότητες τύπου «SOLOMO» • Παρεμβάσεις «Έξυπνης Πόλης» (με βάση την μεθοδολογική ιεράρχηση των παρεμβάσεων) • Προβολή – προώθηση της Περιοχής Παρέμβασης ως Επενδυτικού-Επιχειρηματικού-Τουριστικού Προορισμού και τόπου εγκατάστασης / ανάπτυξης διεθνούς ακτινοβολίας επιχειρηματικών, πολιτιστικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΒΑΑ – ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΤΗΣ Ο.Χ.Ε. ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Αστική Λειτουργική Περιοχή	Βασικά Χαρακτηριστικά (από SWOT ανάλυση)	Πληθυσμιακά Χαρακτηριστικά	Κύριες Στρατηγικές Επιλογές
			<ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη της «πολιτιστικής – δημιουργικής οικονομίας», Διερεύνηση της οργάνωσης Διεθνούς Εμβληματικού Πολιτιστικού Γεγονότος με στόχευση στη δημιουργική βιομηχανία και τις νέες τεχνολογίες (Mega Event) • Νέος προορισμός Κρουαζιέρας • Μόχλευση Ιδιωτικών κεφαλαίων • Ανάδειξη παραδοσιακών εκδηλώσεων και διεύρυνση Εκθεσιακών δραστηριοτήτων • Αναδιάρθρωση / Βελτίωση της προσαρμοστικότητας και υποστήριξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των Επιχειρήσεων και των εργαζομένων σε αυτές • Διακυβέρνηση της ΟΧΕ, συμμετοχικότητα πολιτών, κοινωνικών και επαγγελματικών εταίρων (“The North Athens Partnership”) • Προώθηση της Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

7. Στρατηγικοί Στόχοι και προτεινόμενη Διάρθρωση της Αρχιτεκτονικής της ΟΧΕ στο Βόρειο Τομέα με τη μορφή «ιεραρχημένων» Τοπικών Δικτύων / «Πολύ-Πολική» Τοπική Ανάπτυξη)

Η **Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης** των **Δήμων-Εταίρων** της Περιφερειακής Ενότητας του Βόρειου Τομέα Αθηνών εξειδικεύεται και εφαρμόζεται με το «εργαλείο» της Ο.Χ.Ε. Η **Στρατηγική Β.Α.Α.** στην Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών αξιοποιεί την **«Πολύ-Πολική Τοπική Ανάπτυξη»** και χρησιμοποιεί τα εργαλεία των **«ιεραρχημένων» Τοπικών Δικτύων»**.

Ειδικότερα, μέσω της **Ο.Χ.Ε.** του Βόρειου Τομέα Αθηνών κωδικοποιούνται οι ακόλουθοι **Στρατηγικοί Στόχοι (Σ.Σ.):**

- **Σ.Σ.-1:** Ενίσχυση της Μητροπολιτικότητας της Περιοχής Παρέμβασης και της Περιφέρειας Αττικής,
- **Σ.Σ.-2:** Ενδυνάμωση, αναδιάρθρωση και ανάδειξη των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των «ώριμων» πόλων ανάπτυξης της περιοχής παρέμβασης,
- **Σ.Σ.-3:** Ανάδειξη νέων «πόλων» ανάπτυξης και διασφάλιση της διασυνδεσιμότητάς τους,
- **Σ.Σ.-4:** Λειτουργική ενοποίηση των παρεμβάσεων αστικής αναζωογόνησης και η εφαρμογή δράσεων βιώσιμης αστικής κινητικότητας, με στόχο τον εξορθολογισμό των κυκλοφοριακών ροών τοπικά και στο σύνολο της Περιοχής Παρέμβασης (βλ. ενδεικτικά Χάρτη 7),
- **Σ.Σ.-5:** Προσέλκυση και διαχείριση ροών επισκεπτών στην Περιοχή Παρέμβασης, σε συνδυασμό με την ανάδειξη ειδικών επιχειρηματικών, τουριστικών και πολιτιστικών υποδομών, δραστηριοτήτων & διαδρομών,
- **Σ.Σ.-6:** Ανάπτυξη και Εφαρμογή «smart & ecocity» πρωτοβουλιών (εξοικονόμηση ενέργειας και μείωση των εκπομπών του αερίου του θερμοκηπίου σε δημοτικά κτίρια και στον κοινόχρηστο φωτισμό οδών και πλατειών), σε συνδυασμό με τη γενικότερη έξυπνη ενεργειακή διαχείριση των δημόσιων αστικών πόρων και λειτουργιών, ιδίως με την προσέλκυση και αξιοποίηση ιδιωτικών και άλλων επενδυτικών κεφαλαίων,
- **Σ.Σ.-7:** Ανάδειξη και προώθηση της «πολιτιστικής – δημιουργικής οικονομίας», σε συνδυασμό με αξιοποίηση νέων τεχνολογιών και των Social Media,
- **Σ.Σ.-8:** Προσέλκυση σύγχρονων, εξωστρεφών, έξυπνων και νεοφυών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων,
- **Σ.Σ.-9:** Συστηματική προώθηση Εταιρικών Σχέσεων, Δικτυώσεων και Συνεργατικών Μηχανισμών με τη μορφή ιεραρχημένων τοπικών δικτύων, για την ωρίμανση, δημιουργία και υποστήριξη της εκκόλαψης νέων και νεοφυών Επιχειρήσεων, την καλλιέργεια και την αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ιδεών και πρωτοβουλιών κ.λπ.

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

- **Σ.Σ.-10:** Διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, με αξιοποίηση των δράσεων που εντάσσονται στο ΠΕΠ Αττικής και έχουν ήδη δρομολογηθεί και με «ενοποίηση» των προσπαθειών αυτών κάτω από την οπτική της διεύρυνσης των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τις ευπαθείς ομάδες, της διασφάλισης της ισότιμης πρόσβασης, της κοινωνικής καινοτομίας, καθώς και της συστηματικής και πιο αποτελεσματικής καθοδήγησης και ένταξης των ευπαθών ομάδων και των νέων στην αγορά εργασίας και στην επιχειρηματικότητα.

Οι δράσεις αστικής αναζωογόνησης και η εφαρμογή δράσεων βιώσιμης αστικής κινητικότητας στο τοπικό επίπεδο συνδέονται και με την προσαρμογή και εξειδίκευση του πολεοδομικού σχεδιασμού (παρεμβάσεις που βρίσκονται σε ώριμα στάδια) με σκοπό την αναδιοργάνωση λειτουργιών και χρήσεων και την λειτουργική ενσωμάτωση παραμέτρων που συντελούν στην προστασία του περιβάλλοντος, την προσέλκυση επενδύσεων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Οι λοιπές κοινωνικές και περιβαλλοντικές αναγκαίες υποδομές διασφαλίζονται μέσω των προβλεπόμενων δράσεων του ΠΕΠ και του ΕΠ ΥΜΕΠΕΡΑΑ.

Με βάση την στρατηγική της Β.Α.Α. που τεκμηριώθηκε και επελέγη στις προηγούμενες ενότητες, διαμορφώνεται η «**αρχιτεκτονική**» της **Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών** σε επίπεδο **Αξόνων Προτεραιότητας(Α-Π)** με την ακόλουθη λογική και περιεχόμενο:

1. **Α-Π 1:** Βελτίωση της «Μητροπολιτικότητας» της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών και Στήριξη της «Μητροπολιτικότητας» της Αττικής –Λειτουργική Διασύνδεση “κεντρικών” Υποδομών – Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας - Διασφάλιση της διαλειτουργικότητας με αντίστοιχες δραστηριότητες και πρωτοβουλίες.
2. **Α-Π 2:**Στήριξη της Επιχειρηματικότητας, της Απασχόλησης και της Καινοτομίας – Προώθηση Εταιρικών Σχέσεων, Δικτυώσεων και Συνεργατικών Μηχανισμών για την ωρίμανση, δημιουργία και υποστήριξη της εκκόλαψης νέων και νεοφυών Επιχειρήσεων, την καλλιέργεια και την αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ιδεών και πρωτοβουλιών - Μόχλευση Ιδιωτικών Πόρων και προσέλκυση νέων Επενδυτικών Δραστηριοτήτων
3. **Α-Π 3:**Ανάδειξη της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών ως αναγνωρίσιμου διεθνώς Επιχειρηματικού, Τουριστικού και Πολιτιστικού προορισμού.
4. **Α-Π 4:** Διασύνδεση των Υπερτοπικών και Τοπικών Πόλων, βελτίωση της προστιθέμενης αξίας και χρηστικότητας των υφιστάμενων Υποδομών - Διάχυση της Αστικής Αναζωογόνησης ιδίως μέσω καινοτόμων παρεμβάσεων στο αστικό και το κοινωνικό περιβάλλον.
5. **Α-Π 5:** Προώθηση της Ισότιμης Πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων και των Νέων σε ένα Ομογενοποιημένο Δίκτυο Τοπικών Κοινωνικών Δομών με έμφαση στην Αντιμετώπιση της Φτώχειας, στην Κοινωνική Ένταξη και στην Προώθηση στην Απασχόληση και στην Επιχειρηματικότητα.
6. **Α-Π 6:**Εμβάθυνση της Εταιρικότητας και Συμμετοχικότητας – Ενεργητική Διαβούλευση και Λογοδοσία των Τοπικών Αναπτυξιακών και Κοινωνικών Πολιτικών» - Ανάδειξη και Αξιοποίηση των «Κοινωνικών και Επαγγελματικών / Θεματικών Συνεργατικών Μηχανισμών» (Social Active Clusters - SACs).

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

7. **Α-Π 7:** Τεχνική Υποστήριξη, Ωρίμανση Παρακολούθηση, Διοίκηση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση των αναπτυξιακών και διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Β.Α.Α. – Αναβάθμιση και στήριξη των Ικανοτήτων των εμπλεκόμενων Φορέων και Υπηρεσιών (Capacity Building). Έξυπνη και Φιλική Διακυβέρνηση

Χάρτης 9: Ενδεικτική Παρέμβαση Αστικής Αναζωογόνησης: Άποψη της διαδρομής πεζών και ποδηλάτων με τη μελλοντική προέκτασή της στο Δήμο Αμαρουσίου

8. Δυνητικές Χρηματοδοτικές Πηγές της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών

Η χρηματοδότηση της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών είναι πολύ-Ταμειακή και πολυ-Τομεακή, καλύπτοντας ένα ευρύ πεδίο Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) του ΕΣΠΑ.

Ειδικότερα, η ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών στοχεύει να αντλήσει πόρους:

- από το ΠΕΠ Αττικής 2014-2020 (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ),
- από το Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία (ΕΤΠΑ και ΕΚΤ),
- από το Ε.Π. Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη (Τομέας Περιβάλλοντος, ΕΤΠΑ και Τ.Σ.) και,
- από το Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση (ΕΚΤ).

Επιπρόσθετα, αξιοποιεί ιδιωτικούς επενδυτικούς πόρους, ενώ στοχεύει στην «περαιτέρω» μόχλευση της δημόσιας και ιδιωτικής χρηματοδότησης, μέσω της αξιοποίησης των Χρηματοδοτικών Εργαλείων που προβλέπονται στην Π.Π. 2014-2020.

Στον πίνακα που ακολουθεί απεικονίζεται η «μήτρα» των δυνητικών πηγών χρηματοδότησης ανά Άξονα Προτεραιότητας και ανά Επενδυτική Προτεραιότητα του αντίστοιχου Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Στο Παράρτημα του παρόντος παρουσιάζονται οι κωδικοποιημένες «Επενδυτικές Προτεραιότητες», ώστε να διευκολυνθεί ο αναγνώστης και συμμετέχων στη διαβούλευση στην κατανόηση της «λογικής της παρέμβασης» (intervention logic) που διέπει τόσο τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020, όσο και την Ο.Χ.Ε.

Πίνακας 5: Ενδεικτικές Πηγές Χρηματοδότησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΣΠΑ
(κωδικοποίηση με βάση Υπόμνημα)

	ΕΤΠΑ														ΕΚΤ									Τ.Σ. 6iv	
	1b	2b	2c	3a	3c	3d	4c	4e	5a	6c	6e	6f	9a	10a	8i	8ii	8iii	8v	9i	9ii	9iii	9iv	9v		
Α-Π 1: Βελτίωση της «Μητροπολιτικότητας» της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών και Στήριξη της «Μητροπολιτικότητας» της Αττικής – Λειτουργική Διασύνδεση “κεντρικών” Υποδομών – Προώθηση της Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας - Διασφάλιση της διαλειτουργικότητας με αντίστοιχες δραστηριότητες και πρωτοβουλίες.								2,4, 5,6	1,	1	1	2	1												4
Α-Π 2: Στήριξη της Επιχειρηματικότητας, της Απασχόλησης και της Καινοτομίας – Προώθηση Εταιρικών Σχέσεων, Δικτυώσεων και Συνεργατικών Μηχανισμών για την ωρίμανση, δημιουργία και υποστήριξη της εκκόλαψης νέων και νεοφυών Επιχειρήσεων, την καλλιέργεια και την αξιοποίηση νέων επιχειρηματικών ιδεών και πρωτοβουλιών - Μόχλευση Ιδιωτικών Πόρων και προσέλκυση νέων Επενδυτικών Δραστηριοτήτων	1, 2	1, 2	1, 2	1, 2			1		1	1	1		1	1	3	3	1	1, 2						1	4
Α-Π 3: Ανάδειξη της Π.Ε. Βόρειου Τομέα Αθηνών ως αναγνωρίσιμου διεθνώς επιχειρηματικού τουριστικού και πολιτιστικού προορισμού		1,2,5,6	1,2,5,6	1,2,5,6						1, 5,6															4
Α-Π 4: Διασύνδεση των Υπερτοπικών και Τοπικών Πόλων, βελτίωση της προστιθέμενης αξίας και χρησιμότητας των υφιστάμενων Υποδομών - Διάχυση της Αστικής Αναζωογόνησης ιδίως μέσω καινοτόμων παρεμβάσεων στο αστικό και το κοινωνικό περιβάλλον		1, 2	1, 2	1, 2						1	1	2	1	1											4

ΥΠΟΜΝΗΜΑ:

1. ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ
2. ΕΠΑΝΕΚ
3. ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ
4. ΕΠ ΥΜΕΜΕΡΑΑ(Τομέας Περιβάλλοντος)
5. ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ
6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

	ΕΤΠΑ														ΕΚΤ							T.Σ.		
	1b	2b	2c	3a	3c	3d	4c	4e	5a	6c	6e	6f	9a	10a	8i	8ii	8iii	8v	9i	9ii	9iii	9iv	9v	6iv
A-Π 5: Προώθηση της Ισότιμης Πρόσβασης των Ευπαθών Ομάδων και των Νέων σε ένα Ομογενοποιημένο Δίκτυο Τοπικών Κοινωνικών Δομών με έμφαση στην Αντιμετώπιση της Φτώχειας, στην Κοινωνική Ένταξη και στην Προώθηση στην Απασχόληση και στην Επιχειρηματικότητα													1						1	1	1	1		
A-Π 6: Εμβάθυνση της Εταιρικότητας και Συμμετοχικότητας – Ενεργητική Διαβούλευση και Λογοδοσία των Τοπικών Αναπτυξιακών και Κοινωνικών Πολιτικών» - Ανάδειξη και Αξιοποίηση των «Κοινωνικών και Επαγγελματικών / Θεματικών Συνεργατικών Μηχανισμών» (Social Active Clusters - SACs)	1, 2	1, 2	1, 2																					4
A-Π 7: Τεχνική Υποστήριξη, Ωρίμανση Παρακολούθηση, Διοίκηση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση των αναπτυξιακών και διαρθρωτικών παρεμβάσεων της Β.Α.Α. – Αναβάθμιση και στήριξη των Ικανοτήτων των εμπλεκόμενων Φορέων και Υπηρεσιών (Capacity Building). Έξυπνη και Φιλική Διακυβέρνηση		1, 2	1, 2																					

ΥΠΟΜΝΗΜΑ:

1. ΠΕΠ ΑΤΤΙΚΗΣ
2. ΕΠΑΝΕΚ
3. ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ
4. ΕΠ ΥΜΕΜΕΡΑΑ(Τομέας Περιβάλλοντος)
5. ΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ
6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

9. Σύστημα Διοίκησης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών

Το Σύστημα Διοίκησης και Εταιρικής Διακυβέρνησης της Ο.Χ.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών απορρέει αφενός από τη δια-δημοτική συνεργασία που διαπνέει την εταιρική σχέση και, αφετέρου, από τις κατευθύνσεις του ΠΕΠ Αττικής 2014-2020.

Συγκεκριμένα, όπως τεκμηριώνεται στην Ενότητα 2 του παρόντος, οι Στρατηγικές Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης στην Περιφέρεια Αττικής θα υλοποιηθούν μέσω ΟΧΕ στο πολεοδομικό συγκρότημα Αθηνών-Πειραιώς όπως προσδιορίζεται το ΡΣΑ, σε δύο κατηγορίες περιοχών: σε υποβαθμισμένες περιοχές που αντιμετωπίζουν συνδυασμό πολλαπλών προβλημάτων (πληθυσμιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά κ.λπ.) και σε περιοχές που παρουσιάζουν ειδική αναπτυξιακή δυναμική λόγω της συγκέντρωσης υπερτοπικών δραστηριοτήτων που έχουν σαφώς προσδιορισθεί ως πόλοι ανάπτυξης και εξυπηρετούν τους στόχους της Περιφερειακής Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ) της Αττικής.

Η Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης του Βόρειου Τομέα Αθηνών εντάσσεται στις επιλέξιμες περιοχές «**ειδικής αναπτυξιακής δυναμικής**» της Αττικής.

Η υλοποίηση των παρεμβάσεων προβλέπεται να γίνει με εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε «Ενδιάμεσο Φορέα» (στον οποίο δυνητικά μπορούν να συμμετέχουν πλείονες του ενός Δήμου, ή αναπτυξιακές συμπράξεις Δήμων, Οργανισμοί και επιχειρήσεις που έχουν την αρμοδιότητα χάραξης και άσκησης χωρικής πολιτικής/τομεακών παρεμβάσεων), με τη συνδυαστική εφαρμογή των Κανονισμών Ε.Ε., του εγκεκριμένου ΠΕΠ Αττικής 2014-2020, του προτύπου χωρικής ανάπτυξης της Αττικής, του Συστήματος Διοίκησης και Διαχείρισης (ΣΔΕ) του ΕΣΠΑ και των σχετικών οδηγιών του Υπουργείου Οικονομίας.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, η «**διακυβέρνηση**» της Ο.Χ.Ε. των Δήμων της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα Αθηνών που συγκροτούν την **Εταιρική Σχέση** θα πρέπει να ικανοποιεί ταυτόχρονα τις παρακάτω συνθήκες:

- την ενεργό και ισότιμη συμμετοχή των Δήμων-Εταίρων στη διαμόρφωση των κριτηρίων επιλογής των Πράξεων,
- την παρακολούθηση και την συνεχή αξιολόγηση της στρατηγικής και των παρεμβάσεων της Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΒΑΑ) στην περιοχή παρέμβασης,
- τη διοίκηση, παρακολούθηση και στοχευμένη αξιολόγηση των επιμέρους δράσεων, στο πλαίσιο της Ο.Χ.Ε.
- την ενίσχυση της διαδημοτικής συνεργασίας, με προοπτική την ανάδειξη περαιτέρω κοινών πρωτοβουλιών και οριζόντιων δράσεων
- την κινητοποίηση των τοπικών κοινωνικών, επαγγελματικών, πολιτιστικών και αθλητικών εταίρων της περιοχής παρέμβασης, αλλά και τη διεπαφή / συνεργασία με τους λοιπούς και αντίστοιχης θεματικής δραστηριοποίησης «μητροπολιτικούς» Εταίρους, όπως είναι οι λοιποί Δήμοι, η Περιφέρεια, οι Φορείς της Πολιτείας, Ιδρύματα και κοινωνικά δίκτυα, η Εκκλησία κ.λπ.

Η **Εταιρική Σχέση** της προτεινόμενης ΣΒΑΑ / ΟΧΕ διέπεται από «**Σύστημα Διακυβέρνησης**» το οποίο διαρθρώνεται σε τέσσερα επίπεδα, τα οποία απεικονίζονται στο **Σχήμα 4** που ακολουθεί (με αντίστοιχη χρωματική διαφοροποίηση).

Κυρίαρχο στοιχείο της Εταιρικής Σχέσης αποτελεί η συγκρότηση «**ιεραρχημένων δικτύων**» με τη μορφή **Κοινωνικών Συνεργατικών Μηχανισμών (Social Clusters)**, με βάση την μεθοδολογία της Ενότητας 5 (θεματικά Clusters).

Οι **Κοινωνικοί Συνεργατικοί Μηχανισμοί (Social Clusters)** διαμορφώνουν ένα κοινό λειτουργικό υπόβαθρο στήριξης, ανάδειξης και εμπλουτισμού της διαδημοτικής συνεργασίας και του τοπικού κοινωνικού κεφαλαίου. Η «μετεξέλιξη» των θεματικών clusters στο πλαίσιο της ΒΑΑ/ΟΧΕ σε εικονικούς υποδειγματικούς οργανισμούς με τη μορφή «**Κοινοτήτων Καινοτομίας**» (**co.in.'s**) αποτελεί καινοτόμο εγχείρημα με στόχο την γέννηση ιδεών, συνεργασιών και επιχειρηματικών σχεδίων.

Η **Εταιρική Σχέση της Π.Ε. του Βόρειου Τομέα (North Athens Partnership)** διακρίνεται –μεταξύ άλλων- από καινοφανή μεθοδολογία «θεματικών cluster» με την συμμετοχή κοινωνικών και επαγγελματικών εταίρων. Τα «θεματικά cluster» σε συνέργια με τις δυνάμεις της αγοράς και τους νέους, αποτελούν την ικανή συνθήκη για τη «γέννηση» επιχειρηματικών cluster. Η Εταιρική Σχέση υποστηρίζεται από ένα «Σύστημα Εταιρικής Διακυβέρνησης» με καινοτόμα χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων μεταξύ των οποίων εργαλεία **δικτύωσης (networking)** και, ως αποτέλεσμα αυτής, την κινητοποίηση «**συνεργατικών μηχανισμών (clustering)**» με πλήθος ρόλων και αντικειμενικών στόχων, όπως για παράδειγμα, την ανάπτυξη «τοπικών μηχανισμών» κινητοποίησης, διάχυσης και συνεχούς ανανέωσης των μητροπολιτικού χαρακτήρα εξωστρεφών δραστηριοτήτων, προσανατολισμένων στη διεθνή αγορά.

Με την υπογραφή **Προγραμματικής Σύμβασης**, καθορίζονται οι «σχέσεις» μεταξύ των δύο πρώτων επιπέδων, ήτοι των **Δήμων - Εταίρων** και των **Μηχανισμών Διοίκησης** της Εταιρικής Σχέσης.

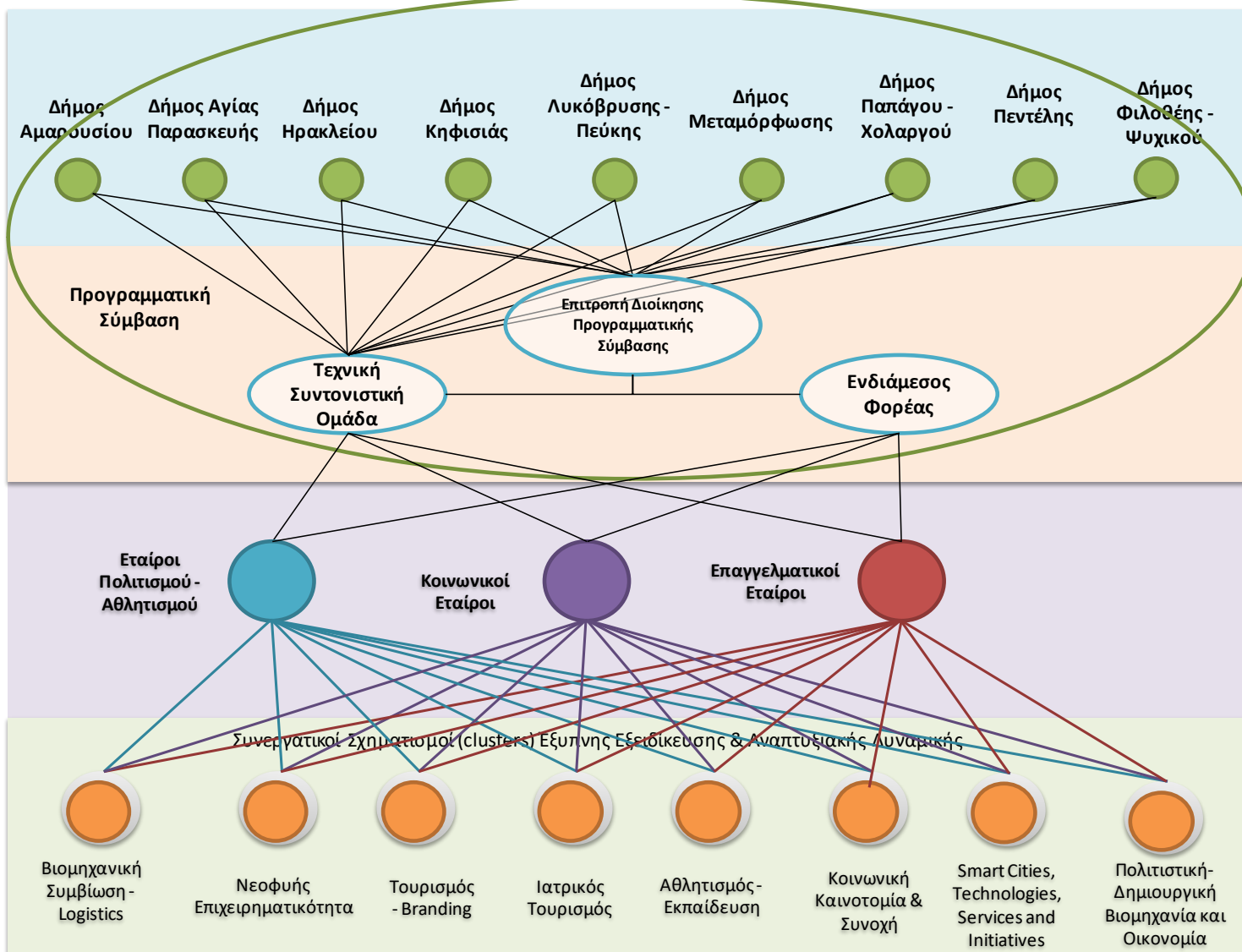
Οι **Μηχανισμοί Διοίκησης της Εταιρικής Σχέσης** συγκροτούνται ως ακολούθως:

- Συγκροτείται «**Επιτροπή Διοίκησης**» της Προγραμματικής Σύμβασης, δηλαδή της Εταιρικής Σχέσης.
- Οι διαχειριστικές αρμοδιότητες ανατίθενται σε «**Ενδιάμεσο Φορέα**», ο οποίος ικανοποιεί τα κριτήρια του ΕΣΠΑ και της θεσμικής λειτουργίας της Αυτοδιοίκησης, συμφωνείται δε στο πλαίσιο της διαβούλευσης.
- Συγκροτείται «**Τεχνική Συντονιστική Μονάδα**», η οποία αναλαμβάνει «συμβουλευτικό ρόλο», καθώς και λειτουργίες διασφάλισης της διεπαφής των δύο πρώτων επιπέδων με τα υπόλοιπα επίπεδα που συγκροτούν την Εταιρική Σχέση (Κοινωνικοί Εταίροι, Θεματικά Cluster). Σημαντικές λειτουργίες της «Τεχνικής Συντονιστικής Μονάδας» αποτελούν η προώθηση και καθοδήγηση των «διαβουλεύσεων», αλλά και η αξιολόγηση της Ο.Χ.Ε. (η οποία θα διενεργείται από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα). Η διαβούλευση θα ενισχύει την συμμετοχή των κοινωνικών και επαγγελματικών εταίρων, αλλά και του κάθε πολίτη και θα υποστηρίζεται από ηλεκτρονικό φόρουμ, αξιοποιώντας τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Οι αναλυτικές λειτουργίες των παραπάνω «μηχανισμών» θα εξειδικευθούν, θα περιγραφούν και θα οριστικοποιηθούν στο πλαίσιο της διαβούλευσης.

Σχήμα 4: Το «Σύστημα Διακυβέρνησης» της ΟΧΕ του Βόρειου Τομέα Αθηνών

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: Κωδικοποίηση Επενδυτικών Προτεραιοτήτων ΕΣΠΑ
2014-2020**

«Μητρώο» Επενδυτικών Προτεραιοτήτων» ΕΣΠΑ 2014-2020

Κωδικός	Ταμείο	Θεματικός Στόχος/Επενδυτική Προτεραιότητα
Θ.Σ. 1		
Ενίσχυση έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας		
1a	ΕΤΠΑ	Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος
1b	ΕΤΠΑ	Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξης δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξης και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξης της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
Θ.Σ. 2		
Ενίσχυση της πρόσβασης σε ΤΠΕ και της χρήσης και ποιότητάς τους		
2a	ΕΤΠΑ	Επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων και στήριξης της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στον χώρο της ψηφιακής οικονομίας
2b	ΕΤΠΑ	Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ
2c	ΕΤΠΑ	Ενίσχυση των εφαρμογών ΤΠΕ για ηλεκτρονική κυβέρνηση, ηλεκτρονική μάθηση, ηλεκτρονική ένταξη, ηλεκτρονικό πολιτισμό και ηλεκτρονική υγεία
Θ.Σ. 3		
Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ		
3a	ΕΤΠΑ	Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυσης της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
3b	ΕΤΠΑ	Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση
3c	ΕΤΠΑ	Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
3d	ΕΤΠΑ	Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές, και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
Θ.Σ. 4		
Στήριξη της μετάβασης προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς		
4a, 4i	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
4b, 4ii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
4c, 4iii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης
4d, 4iv	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Ανάπτυξη και εφαρμογή έξυπνων συστημάτων διανομής ηλεκτρικού ρεύματος που λειτουργούν σε χαμηλά και μεσαία επίπεδα τάσης

Κωδικός	Ταμείο	Θεματικός Στόχος/Επενδυτική Προτεραιότητα
4e, 4v	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Προαγωγή στρατηγικών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα για όλους τους τύπους περιοχών, ιδιαίτερα για τις αστικές περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της αειφόρου πολυτροπικής αστικής κινητικότητας και των μέτρων προσαρμογής σχετικά με τον περιορισμό των επιπτώσεων
4f	ΕΤΠΑ	Προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας στις τεχνολογίες χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και της υιοθέτησης αυτών
4g, 4vi	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Προώθηση της χρήσης συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού με υψηλή απόδοση βάσει της ζήτησης για χρήσιμη θερμότητα
Θ.Σ. 5		
Προαγωγή της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων		
5a, 5i	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Στήριξη επενδύσεων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των βασιζόμενων στο οικοσύστημα προσεγγίσεων
5b, 5ii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Προαγωγή επενδύσεων για την αντιμετώπιση ειδικών κινδύνων, εξασφαλίζοντας την ανθεκτικότητα σε καταστροφές και αναπτύσσοντας συστήματα διαχείρισης καταστροφών
Θ.Σ. 6		
Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προαγωγή της αποδοτικής χρήσης των πόρων		
6a, 6i	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Επενδύσεις στον τομέα των αποβλήτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη
6b, 6ii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Επενδύσεις στον τομέα των υδάτων για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κεκτημένου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος και για την αντιμετώπιση των αναγκών που έχουν προσδιορισθεί από τα κράτη μέλη
6c	ΕΤΠΑ	Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
6d, 6iii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Προστασία και αποκατάσταση της βιοποικιλότητας και του εδάφους και προαγωγής των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων μέσω και του δικτύου NATURA 2000 και των «πράσινων» υποδομών
6e, 6iv	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Ανάληψη δράσης για τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, για την ανάπλαση των πόλεων, την αναζωογόνηση και απολύμανση των υποβαθμισμένων περιβαλλοντικά εκτάσεων (συμπεριλαμβανομένων των προς ανασυγκρότηση περιοχών), τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και την προώθηση μέτρων για τον περιορισμό του θορύβου
6f	ΕΤΠΑ	Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
6g	ΕΤΠΑ	Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα
Θ.Σ. 7		
Προαγωγή των βιώσιμων μεταφορών και εξάλειψη των σημείων συμφόρησης σε υποδομές βασικών δικτύων		
7a, 7i	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Στήριξη ενός πολυτροπικού ενιαίου ευρωπαϊκού χώρου μεταφορών μέσω επενδύσεων στο δίκτυο ΔΕΔ-Μ
7b	ΕΤΠΑ	Ενίσχυση της περιφερειακής κινητικότητας μέσω της σύνδεσης δευτερευόντων και τριτευόντων κόμβων στην υποδομή ΔΕΔ-Μ, συμπεριλαμβανομένων των πολυτροπικών κόμβων

Κωδικός	Ταμείο	Θεματικός Στόχος/Επενδυτική Προτεραιότητα
7c, 7ii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Ανάπτυξη και βελτίωση συστημάτων μεταφοράς φιλικών προς το περιβάλλον(συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων χαμηλού θορύβου) και των συστημάτων χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, συμπεριλαμβανομένων και των οδών εσωτερικής ναυσιπλοΐας και των θαλάσσιων μεταφορών, των λιμένων, των πολυτροπικών συνδέσεων και των υποδομών αερολιμένων, με σκοπό την προαγωγή μίας βιώσιμης περιφερειακής και τοπικής κινητικότητας
7d, 7iii	ΕΤΠΑ/ΤΣ	Ανάπτυξη και αποκατάσταση συνεκτικών και διαλειτουργικών συστημάτων σιδηροδρόμων υψηλής ποιότητας, και προώθηση μέτρων για τη μείωση του θορύβου
7e	ΕΤΠΑ	Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
7iv	ΤΣ	Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των εμπλεκόμενων μερών και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης, μέσω δράσεων ενίσχυσης της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης και των δημόσιων υπηρεσιών που έχουν σχέση με την εφαρμογή του Ταμείου Συνοχής.
Θ.Σ. 8		Προαγωγή βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού
8a	ΕΤΠΑ	Στήριξη της ανάπτυξης θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων και επενδυτικής στήριξης της αυτοαπασχόλησης, των πολύ μικρών επιχειρήσεων και δημιουργία νέων επιχειρήσεων
8β	ΕΤΠΑ	Στήριξη της φιλικής προς την απασχόληση ανάπτυξης μέσω της ανάπτυξης του ενδογενούς δυναμικού ως μέρους μιας χωρικής στρατηγικής για συγκεκριμένες περιοχές, συμπεριλαμβανομένης της μετατροπής βιομηχανικών περιφερειών που βρίσκονται σε παρακμή και της βελτίωσης της προσβασιμότητας σε ειδικούς φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους και της ανάπτυξής τους
8γ	ΕΤΠΑ	Στήριξη πρωτοβουλιών τοπικής ανάπτυξης και ενίσχυσης για μηχανισμούς που παροχής υπηρεσιών σε επίπεδο γειτονιάς για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, όταν οι δράσεις αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1304/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
8δ	ΕΤΠΑ	Επενδύσεις σε υποδομές για παροχή υπηρεσιών απασχόλησης
8i	ΕΚΤ	Πρόσβαση στην απασχόληση για αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων που έχουν αποκοπεί επί μακρόν από την αγορά εργασίας, μέσω επίσης τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
8ii	ΕΚΤ	Βιώσιμη ένταξη των νέων στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των νέων που αντιμετωπίζουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού και των νέων από περιθωριοποιημένες κοινότητες, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της «εγγύησης για τη νεολαία»
8iii	ΕΚΤ	Προώθηση της αυτοαπασχόλησης, της επιχειρηματικότητας και της δημιουργίας επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων

Κωδικός	Ταμείο	Θεματικός Στόχος/Επενδυτική Προτεραιότητα
8iv	ΕΚΤ	Πρώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, μεταξύ άλλων όσον αφορά την πρόσβαση στην απασχόληση, την εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, την συμφιλίωση της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής και την προώθηση της ίσης αμοιβής για ίση εργασία
8v	ΕΚΤ	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
8vi	ΕΚΤ	Πρώθηση την ενεργής και υγιούς γήρανσης
8vii	ΕΚΤ	Εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων της αγοράς εργασίας, όπως είναι οι δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες απασχόλησης, με καλύτερη αντιστοίχιση των δεξιοτήτων προς τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων για τη βελτίωση της διακρατικής κινητικότητας των εργαζομένων μέσω προγραμμάτων κινητικότητας και καλύτερης συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών φορέων και των σχετικών ενδιαφερομένων μερών
Θ.Σ. 9		Πρώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και οποιωνδήποτε διακρίσεων
9a	ΕΤΠΑ	Επενδύσεις στις υποδομές υγείας και στις κοινωνικές υποδομές που συμβάλλουν στην εθνική, περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, μείωση των ανισοτήτων όσον αφορά την κατάσταση στον τομέα της υγείας, και προώθηση της κοινωνικής ένταξης με τη βελτίωση της πρόσβασης σε υπηρεσίες κοινωνικού, πολιτιστικού και ψυχαγωγικού χαρακτήρα και με τη μετάβαση από θεσμικές υπηρεσίες σε υπηρεσίες σε επίπεδο κοινότητας
9β	ΕΤΠΑ	Παροχή στήριξης για φυσική, οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση υποβαθμισμένων κοινοτήτων εντός αστικών και αγροτικών περιοχών
9γ	ΕΤΠΑ	Παροχή στήριξης για κοινωνικές επιχειρήσεις
9δ	ΕΤΠΑ	Επενδύσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων
9i	ΕΚΤ	Ενεργός ένταξη, με σκοπό, μεταξύ άλλων, την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών, και της ενεργού συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας
9ii	ΕΚΤ	Κοινωνικοοικονομική ενσωμάτωση περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
9iii	ΕΚΤ	Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών
9iv	ΕΚΤ	Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος
9v	ΕΚΤ	Προαγωγή της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής ένταξης σε κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς και προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της οικονομίας της αλληλεγγύης προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην απασχόληση
9vi	ΕΚΤ	Στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων
Θ.Σ. 10 ΕΚΤ/ΕΤΠΑ		Επενδύσεις στην εκπαίδευση την κατάρτιση, και την επαγγελματική κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και διά βίου μάθηση με την ανάπτυξη υποδομών, κατάρτισης και εκπαίδευσης
10i	ΕΚΤ	Μείωση και αποτροπή της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου και προαγωγή της ισότιμης πρόσβασης σε καλής ποιότητας προσχολική, πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων δυνατοτήτων τυπικής, άτυπης και μη τυπικής μάθησης για την επανένταξη στην εκπαίδευση και κατάρτιση

Κωδικός	Ταμείο	Θεματικός Στόχος/Επενδυτική Προτεραιότητα
10ii	ΕΚΤ	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της πρόσβασης στην τριτοβάθμια και ισοδύναμη με αυτήν εκπαίδευση, με σκοπό τη βελτίωση των επιπέδων φοίτησης και επιτυχίας, ειδικά για μειονεκτούντα άτομα
10iii	ΕΚΤ	Βελτίωση της ίσης πρόσβασης στη διά βίου μάθηση για όλες τις ηλικιακές ομάδες σε τυπική, άτυπη και μη τυπική μορφή, αναβάθμιση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του εργατικού δυναμικού και προώθηση ευέλικτων δυνατοτήτων μάθησης, μεταξύ άλλων μέσω του επαγγελματικού προσανατολισμού και της αναγνώρισης των αποκτώμενων ικανοτήτων
10iv	ΕΚΤ	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ποιότητάς τους (μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες), προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και καθιέρωση και ανάπτυξη συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων διπλών συστημάτων μάθησης και μαθητείας
Θ.Σ. 11 ΕΚΤ/ΕΤΠΑ		Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και όλων των ενδιαφερομένων και αποδοτική δημόσια διοίκηση μέσω δράσεων ενίσχυσης της θεσμικής ικανότητας και της αποδοτικότητας των δημόσιων διοικήσεων και των δημόσιων υπηρεσιών που συνδέονται με την υλοποίηση του ΕΤΠΑ και για τη στήριξη δράσεων που στηρίζονται από το ΕΚΤ για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και για την αποδοτικότητα της δημόσιας διοίκησης που στηρίζονται από το ΕΚΤ
11i	ΕΚΤ	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την ορθή διακυβέρνηση
11ii	ΕΚΤ	Ανάπτυξη ικανοτήτων για όλους τους φορείς που παρέχουν εκπαίδευση, διά βίου μάθηση, κατάρτιση και απασχόληση καθώς και κοινωνικές πολιτικές, μεταξύ άλλων μέσω τομεακών και εδαφικών συμφώνων για κινητοποίηση υπέρ των μεταρρυθμίσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο

